

**БЕХАТАРИИ
ОЗУҚАВОРӢ ВА
КАМБИЗОАТӢ
№4-2023**

**АГЕНТИИ ОМОРИ НАЗДИ
ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ
ТОҶИКИСТОН**

**Агентство по статистике при
Президенте Республики Таджикистан**

Ҳайати таҳририя:

Ҷ.Нурмаҳмадзода - Раиси ҳайати таҳририя,

Асо Нурулло Асват - Муовини раиси ҳайати таҳририя,

Аъзоёни ҳайати таҳририя: Мирзоён Н., Назарзода З., Қурбонов С.,
Ҷурабойзода З., Асмаббекзода Ф., Қосимов Х., Начибуллоев А.,
Набизода А., Начмеддинова С., Сайпов С.

Масъулин:

- барои фаслҳои буллетен

Кишоварзӣ, омили кишоварзӣ ва ҳифзи муҳити зист	Қосимов Х.	227-81-14
Савдо, фаъолияти иқтисодии хориҷӣ	Начибуллоев А.	227-82-66
Омили демографӣ, шугли аҳоли	Набизода А.	221-49-91
Омили иҷтимоӣ	Азиззода И.	227-94-88
Маҷмӯи Маҳсулоти Дохилӣ, молия ва қарз	Начмеддинова С.	227-98-71
Омили нарх ва таърифа	Сайпов С.	227-94-89

- таҳияи ҳуҷҷати асосӣ, танзими
фаслҳо, ороиши техникӣ ва
дизайн

-барои нашри маҷмӯа

Раёсати ҷамъбасту таҳлили
иқтисодӣ ва робитаҳои
байналмилалӣ
Ҷурабойзода З.
тел.221-23-87
E-mail: stat@tojikiston.com
Сардори МД МКҲ -и Агентии
омили назди Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
Қурбонов С.
тел. 227-96-09

Муқаддима

Мувофиқи Матритсаи комиссияи Аврупоии Ислоҳоти Сиёсати Меморандум дар бораи ҳамдигарфаҳмӣ оид ба Барномаи бехатарии озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо мақсади таъмин намудани низоми иттилооти таъҷилӣ ва таҳлили вазъи бехатарии озуқаворӣ дар ҷумҳурӣ ва мӯътмадаии маълумотҳо, огоҳонидани истифоббарандагони маълумотҳои бехатарии озуқаворӣ, инчунин, дар бораи таҳия ва нашри буллетен ҳар семоҳа оид ба бехатарии озуқаворӣ қарор қабул карда шуда буд. Агенсии омор аз соли 2005 ин ҷониб, оид ба бехатарии озуқаворӣ маводҳои таҳлилӣ пешниҳод менамояд. Ин буллетени таҳлилӣ дар се моҳ як маротиба бо се забон (тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ) аз нашр мебарояд.

«Мафҳуми бехатарии озуқаворӣ дастрас будани озуқаворӣ ба ҳамаи одамон ҳама вақт барои ҳаёти солим ва фаъолона зарур мебошад. Яъне таҳти мафҳуми бехатарии озуқаворӣ ба миқдори кофӣ мавҷуд будани хӯрокворӣ, хӯроквориҳои зикришударо дастрас кардани хонаводаҳо (чӣ аз бозор ва чӣ аз дигар манбаъ, ки қобилияти кофии харидорӣ ба эътибор гирифта мешавад), инчунин ба миқдори зарурӣ истеъмоли кардани хӯрокворӣ дар назар дошта мешавад».

Маълумотҳои заминавӣ барои буллетен оид ба бехатарии озуқаворӣ инҳоянд: истеҳсоли маҳсулоти озуқа, мавҷуд ва дастрас будани озуқаворӣ, замини кишт, истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ, хусусиятҳои умумии иқлим, вазъияти истеъмоли ва саломатӣ, бо об таъмин будан, нарх ва нишондиҳандаҳои миқдорӣ, ки аз вазъияти бозори озуқаворӣ шаҳодат медиҳанд.

Дар замимаҳои буллетен нишондиҳандаҳо барои Ҳуҷҷати Стратегияи миллии рушд барои то соли 2030 ва нишондиҳандаҳо дар бораи хӯроки аҳоли ва гурӯҳҳои гуногуни иҷтимоию иқтисодии он дарҷ шудаанд.

Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар семоҳа наشري буллетени иттилоотӣ дар бораи бехатарии озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро бо иштироки як қатор вазорату идораҳо (Вазорати молия, Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Муассисаи давлатии обухавошиносӣ ва ғайраҳо) таҳия ва нашр менамояд.

Нашрия барои мутахассисон ва ҳам барои ҳамаи хоҳишмандон равона карда шудааст.

Тавсия, пешниҳод ва мулоҳизахоро нисбати мазмуни буллетен ва шакли пешниҳоди маълумотҳои оморӣ ба Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нишонаи зер ирсол намудан мумкин аст.

734025 Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе, кӯчаи Бохтар, 17
Тел: (992372) 2212387
Факс (992372) 2214375
E-mail: stat@tojikiston.com
<http://www.stat.tj>

МУНДАРИЧА

Муқаддима	3
МАЗМУНИ МУХТАСАР	6
ФАСЛИ I. НИШОНДИҲАНДАҲОИ ИҶТИМОИЮ ИҚТИСОДИ	8
1.2.Индекси нарх ва таърифаҳо	9
1.3. Савдои хоричӣ.....	9
1.4. Бозори меҳнат	10
ФАСЛИ II. МАВҶУД БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ	12
2.1. Афзоиши истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ	12
2.1.1. Дурнамои истеҳсоли маҳсулоти озуқаворӣ.....	12
2.1.2. Растанипарварӣ.....	14
2.1.3. Чорвопарварӣ	15
2.2. Таҳлили нархи истеҳсолкунанда.....	17
2.3. Савдои маҳсулоти асосии озуқаворӣ.....	19
2.4. Мавҷудияти маҳсулоти озуқаворӣ ба ҳар нафар аҳоли	20
ФАСЛИ III. ДАСТРАС БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ	20
3.1. Таҳлили нархҳои истеъмолӣ.....	21
3.2. Даромад ва харочот	23
3.2.1. Даромад	24
3.3. Камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.....	24
3.3.1. Бо озуқаворӣ таъмин набудани хонаводаҳо, ки беш аз нисфи даромади худро барои маҳсулоти хӯрокворӣ сарф менамоянд	25
ФАСЛИ IV. ИСТЕЪМОЛОТ ВА ҲАЗМКУНӢ	26
4.1. Озуқаворӣ истеъмол кардани аҳоли	26
4.2. Нишондиҳандаҳои бехатарии озуқаворӣ, ки ба даромадҳои аҳоли вобаста нестанд.....	28
4.2.1. Беморӣ	28
4.2.2. Таваллуд, фавт, афзоиши табиӣ	30
МЕТОДОЛОГИЯ	33
Замимаи 1. Маълумоти мухтасари шароити обу ҳаво дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар семоҳаи чоруми соли 2023	36
Замимаи 2. Индикаторҳои мақсадноки асосии СМР-2030	41
Замимаи 3. Тағйироти нархҳои миёнаи яклухт (пешниҳод) дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг)	44
Замимаи 4. Тағйироти нархҳои миёнаи истеъмолӣ аз рӯи семоҳаҳои солҳои 2021 - 2023 дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг)	45
Замимаи 5. Харочоти пулии хонаводаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо).....	47
Замимаи 6. Истеъмоли хӯрокворӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар узви хонаводаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)	50

МАЗМУНИ МУХТАСАР

- Ҳаҷми маҳсулоти умумии кишоварзӣ дар моҳҳои январ - декабри соли 2023 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагӣ 63028,4 млн. сомони ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2022 -юм бо нархҳои муқоисавӣ 9,0 фоиз зиёд мебошад, аз он ҷумла дар соҳаи растанипарварӣ 43365,7 млн. сомонӣ ё ки 6,8 фоиз ва ҷорвопарварӣ 19662,7 млн. сомонӣ ё 14,1 фоиз зиёд аст.
- Дар моҳҳои январ - декабри соли 2023 ҳаҷми истеҳсоли гӯшти ҷорвои калон ва майда (дар вазни зинда) дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо 342685 тоннаро ташкил намуд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2022-юм 14,0 фоиз зиёд мебошад. Ҳаҷми умумии истеҳсоли шир дар ҳамаи шаклҳои хоҷагидорӣ дар моҳҳои январ - декабри соли 2023 - юм 1118536 тоннаро ташкил намуд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2022 -юм 5,1 фоиз зиёд мебошад.
- Дар моҳҳои январ - декабри соли 2023 воридоти молҳои озуқаворӣ 9,1 фоиз зиёд шудааст, аз он ҷумла воридоти картошка 13,2 баробар, гандум 2,8 фоиз, сабзавот 3,9 баробар, рағани растанӣ 39,6 фоиз ва тухм 1,5 баробар ба миён омадааст.
- Аз аввали соли 2023-юм нархи маҳсулоти хӯроквории зерин: маҳсулоти гӯштӣ 3,8 фоиз (гӯшти гӯсфанд 11,3 фоиз, гӯшти гов 5,7 фоиз, рони мурғ 1,8 фоиз); мевачот 33,1 фоиз (ангур 2,5 баробар, лимон 2,4 баробар ва банан 8,4 фоиз); шакар 27,6 фоиз маҳсулоти қанодӣ 11,7 фоиз ва нӯшокиҳои спиртдор 1,0 фоиз қимат шудааст.
- Шумораи қувваҳои корӣ (аҳолии машғули кор ва бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда) аз рӯи баҳои пешакӣ дар моҳи декабри соли 2023-юм 2675,9 ҳазор нафарро ташкил дод, ки аз ҷумлаи онҳо 2627,6 ҳазор нафар (98,2 фоиз) дар соҳаҳои иқтисодиёт машғуланд 48,3 ҳазор нафар расмӣ мақоми бекорро гирифтаанд, ки 1,8 фоизи шумораи қувваҳои кориро ташкил медиҳанд.
- Манбаи муҳимтарини даромади пулии хонаводаҳо дар соли 2023 мисли пештара даромади меҳнатӣ - 38,9 фоиз, пардохти нафақа ва кӯмакпулӣ - 5,9 фоиз ва мадохилот аз фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ – 14,6 фоиз мебошад.
- Дар соли 2023 истеъмоли нон ва маҳсулоти нонӣ ба ҳисоби миёна ба як нафар узви хонавода 155,78 килограммро ташкил медиҳад.

- Дараҷаи музди ҳақиқии меҳнат (бо назардошти тағйироти индекси нархҳо) дар моҳи декабри соли 2023 нисбат ба моҳи ноябри соли 2023-юм 12,5 фоиз ва нисбат ба моҳи декабри соли 2022 -юм 7,2 фоиз зиёд шудааст.
- Музди меҳнати камтарин дар моҳи декабри соли 2023 дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар кормандони кишоварзӣ, хоҷагии ҷангалпарварӣ ва моҳипарварӣ – 912,48 сомони ро ташкил дод.
- Маблағи умумии қарздорӣ аз пардохти музди меҳнат бо назардошти солҳои гузашта то охири моҳи декабри соли 2023 -юм 26009,6 ҳазор сомони ро ташкил додааст, аз ҷумла дар соли ҳисоботӣ маблағи қарздорӣ аз пардохти музди меҳнат 2002,4 ҳазор сомони ро ташкил додааст.
- Қарздорӣ аз ҳама зиёд дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар истихроҷи канданиҳои фойданок – 14843,3 ҳазор сомонӣ (57,1 фоиз аз маблағи умумӣ), таъминоти об, тозакуни, коркарди партовҳо ва дастрасии коркарди дуюмдараҷа – 2793,3 ҳазор сомонӣ (10,7 фоиз), сохтмон – 1110,2 ҳазор сомонӣ (4,3 фоиз) ва истеҳсоли коркард (саноати коркард) – 596,4 ҳазор сомонӣ (2,3 фоиз) боқӣ мондааст.

ФАСЛИ I. НИШОНДИҲАНДАҲОИ ИҚТИМОИЮ ИҚТИСОДӢ

Нишондиҳандаҳои иқтимоию иқтисодӣ, ки дар поён пешниҳод шудаанд, вазъи умумии иқтисодиёти мамлакатро барои таҳлили ҳолати бехатарии озуқаворӣ тавсиф менамоянд.

Ҷадвали 1: Нишондиҳандаҳои асосии иқтимоию иқтисодӣ

	с.2021	с.2022	с.2023 ¹
Шумораи аҳолии доимӣ, (дар охири давра) млн.нафар	9,9	10,1	10,3
ММД-и номиналӣ (млн. сомонӣ)	101076,3	118181,7	130791,5
аз он ҷумла ба ҳисоби фоиз:			
кишоварзӣ	22,4	22,9	24,3
саноат	23,8	23,5	16,2
хизматрасонӣ ва савдо	44,2	44,5	49,4
ММД ба ҳар сари аҳоли (сомонӣ)	10312,0	11838,8	12868,8
Афзоиши ММД, ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	9,4	8,0	8,3
Касри/фоидаи буҷети давлатӣ (ба ҳисоби фоиз нисбат ба ММД)	0,7	1,4	1,4
Индекси нархҳои истеъмоли, ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	109,0	106,6	103,7
Индекси нархи молҳои озуқаворӣ	110,3	107,2	103,6
Индекси нархҳои хизматрасонӣ	106,7	106,7	102,0
Қурби сомонӣ нисбат ба доллар	11,3089	11,0258	10,8445
Сатҳи бекорӣ расмӣ ба қайд гирифташуда (фоиз)	2,1	2,1	1,9
Шумораи бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда, ҳазор нафар	52,7	55,1	49,2
ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	103,6	104,7	89,2
Музди меҳнати миёнаи ҳармоҳа (сомонӣ)	1540,81	1760,29	2013,11
ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	110,6	114,2	
Тарози (баланси) савдо (млн. доллар)	-2059,9	-3025,5	-3431,3
Ҳиссаи озуқаворӣ дар воридот, ба ҳисоби фоиз	21,0	20,4	18,1
Ҳиссаи озуқаворӣ дар содирот, ба ҳисоби фоиз	2,5	3,1	2,7

¹ маълумотҳои пешакӣ

^{*} нишондиҳандаи кӯтоҳмуҳлати рушди иқтисодиёт (НКРИ)

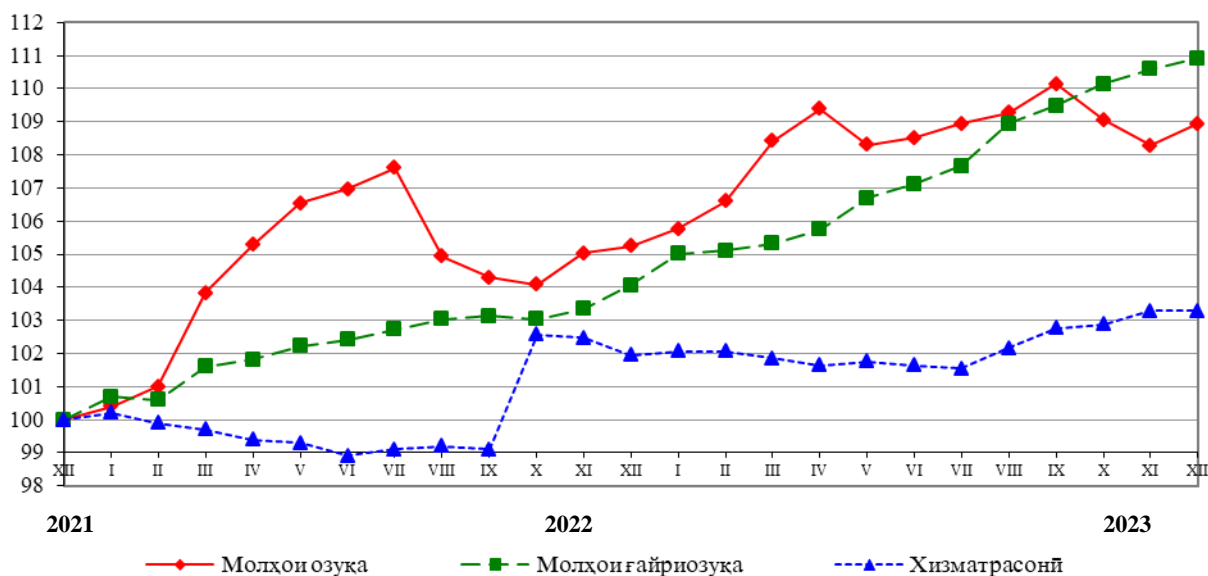
Манбаъ: Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

1.2. Индекси нарх ва тарифаҳо

Индекси нархҳои истеъмоли дар моҳи декабри соли 2023-юм 100,4 фоиз, аз он ҷумла ба молҳои озука – 100,6 фоиз, молҳои ғайриозука – 100,3 фоиз ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳоли – 100,0 фоизро ташкил дод.

Аз аввали соли 2023 индекси нархҳои истеъмоли 103,8 фоиз, аз он ҷумла ба молҳои озука – 103,4 фоиз, ба молҳои ғайриозука – 106,6 фоиз ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳоли – 101,2 фоизро ташкил кард.

Графики 1: Тағйироти индекси нархҳои истеъмолии молҳои озука, ғайриозука ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳоли (дар охири моҳ ба ҳисоби фоиз нисбат ба моҳи декабри соли 2021)

Дар давоми моҳҳои январ - декабри соли 2023 афзоиши нархи молҳои озука нисбат ба нархи молҳои ғайриозука бештар тағйир ёфтааст.

Дар фасли 3 оид ба дастрас будани аҳоли ба озукаворӣ маълумоти муфассал оварда шудааст.

1.3. Савдои хориҷӣ

Дар моҳҳои январ – декабри соли 2023 гардиши савдои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон 8328,9 млн. доллари ИМА - ро ташкил дод, ки нисбат ба моҳҳои январ – декабри соли 2022-юм 13,9 фоиз ё 1019,4 млн. доллар зиёд мебошад. Тарози савдо манфӣ буда, дар моҳҳои январ – декабри соли 2022-юм -3431,3 млн. долларро ташкил кард. Ҷумҳурии Тоҷикистон бо 111 мамлакат, аз он ҷумла бо 10 мамлақати ИДМ ва бо 101 мамлақати хориҷи дур муносибати савдои хориҷӣ дорад.

Дар гардиши савдои хориҷӣ ба ҳиссаи мамлақатҳои ИДМ 42,7 фоиз ё 3556,2 млн. доллар ва ба ҳиссаи мамлақатҳои хориҷи дур 57,3 фоиз ё 4772,7 млн. доллар рост меояд. Қасри тарози савдо бо мамлақатҳои ИДМ -2453,2 млн. долларро ташкил додааст.

Содироти мол дар моҳҳои январ - декабри соли 2023 -юм 2448,8 млн. долларро ташкил кард, ки нисбат ба моҳҳои январ - декабри соли 2022 -юм 14,3 фоиз ё 306,8 млн. доллар зиёд шудааст.

Воридоти мол ба ҷумҳурӣ 5880,1 млн. долларро ташкил кардааст, ки нисбат ба моҳҳои январ - декабри соли 2022 -юм 13,8 фоиз ё 712,6 млн. доллар зиёд шудааст.

Дар содирот аз ҷумлаи маҳсулоти растанӣ ҳиссаи мевачот бештар аст, ки бо арзиши умумии, 42691 ҳазор доллар ва орд ба маблағи 3471,3 ҳазор доллар, дар воридот бошад, картошка ба маблағи 11363,4 ҳазор доллар, тухм ба маблағи 7664,3 ҳазор доллар, сабзавот ба маблағи 22955,3 ҳазор доллар ва рағғани растанӣ ба маблағи 96102,6 ҳазор доллар афзалият доранд.

1.4. Бозори меҳнат

Шумораи қувваҳои корӣ (аҳолии машғули кор ва бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда) аз рӯи баҳои пешакӣ дар моҳи декабри соли 2023-юм 2675,9 ҳазор нафарро ташкил дод, ки аз ҷумлаи онҳо 2627,6 ҳазор нафар (98,2 фоиз) дар соҳаҳои иқтисодӣ машғуланд 48,3 ҳазор нафар расмӣ мақоми бекорро гирифтаанд, ки 1,8 фоизи шумораи қувваҳои кориро ташкил медиҳанд.

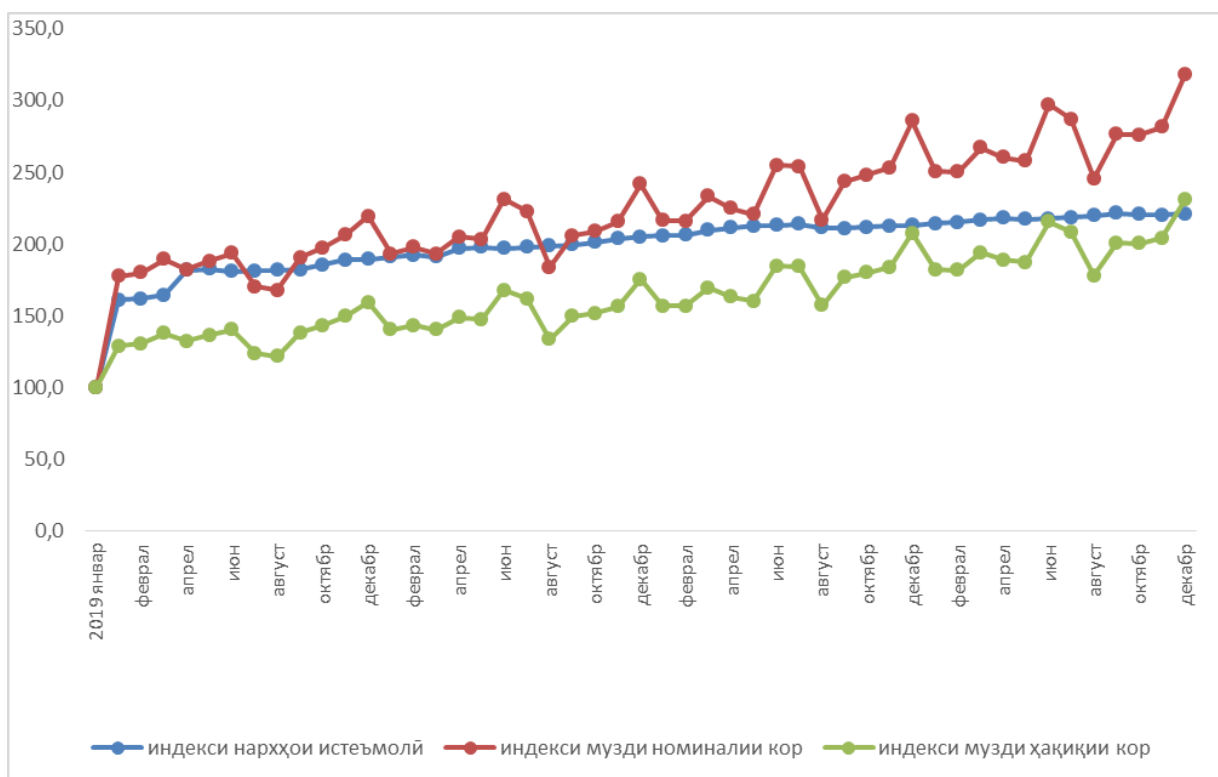
Шумораи бекорони дар Агентҳои меҳнат ва шугли аҳолии Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шугли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон расмӣ ба қайд гирифташуда дар охири моҳи декабри соли 2023-юм 48,3 ҳазор нафарро ташкил карда, нисбат ба моҳи декабри соли 2022-юм 9,7 фоиз кам шудааст. Аз ҷумлаи бекорони бақайд гирифташуда занон 46,3 фоиз (22,4 ҳазор нафар)-ро ташкил карданд. Сатҳи бекорӣ расмӣ ба қайд гирифташуда нисбат ба шумораи қувваҳои корӣ 1,8 фоизро ташкил кардааст.

Дарачаи музди ҳақиқии меҳнат (бо назардошти тағйироти индекси нархҳо) дар моҳи декабри соли 2023 нисбат ба моҳи ноябри соли 2023-юм 12,5 фоиз ва нисбат ба моҳи декабри соли 2022-юм 7,2 фоиз зиёд шудааст.

Музди меҳнати камтарин дар моҳи декабри соли 2023 дар баҳши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар кормандони кишоварзӣ, хоҷагии чангалпарварӣ ва моҳипарварӣ – 912,48 сомониро ташкил дод. Музди меҳнати аз ҳама баланд дар баҳши воқеии иқтисодӣ дар соҳаи истихроҷи канданиҳои фойданок – 4227,46 сомонӣ, таъмини нерӯи барқ, газ, буг ва хунуккунии ҳаво – 4547,43 сомонӣ, сохтмон – 3458,91 сомонӣ, саноати коркард – 2775,16 сомонӣ ва дар соҳаи таъминоти об, тозакунии, коркарди партовҳо ва коркарди дуюмдараҷа – 1368,31 сомониро ташкил медиҳад. Умуман, дар баҳши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ музди миёнаи ҳармоҳаи меҳнат дар моҳи декабри соли 2023 -юм 2781,88 сомониро ташкил дод ва нисбат ба моҳи декабри соли 2022 -юм 5,1 фоиз зиёд шудааст.

Дар баҳши хизматрасонии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ музди меҳнати аз ҳама баланд дар кормандоне, ки фаъолияти миёнаравии молиявӣ ва суғуртаро иҷро мекунанд – 7297,66 сомонӣ, дар соҳаи иттилоот ва алоқа – 5829,97 сомонӣ, дар соҳаи нақлиёт ва хоҷагии анбор – 3378,02 сомонӣ ва дар амалиётҳо бо амволи ғайриманқул – 2616,12 сомонӣ ба қайд гирифта шудааст. Умуман, музди миёнаи ҳармоҳаи меҳнати кормандони баҳши хизматрасонии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар моҳи декабри соли 2023 -юм 2268,72 сомониро ташкил дод, ки нисбат ба моҳи декабри соли гузашта 13,2 фоиз зиёд шудааст.

Графики 2: Динамикаи индекси нархҳои истеъмолий, музди номиналӣ ва ҳақиқии меҳнат (январ соли 2019 = 100)

Маблағи умумии қарздорӣ аз пардохти музди меҳнат бо назардошти солҳои гузашта то охири моҳи декабри соли 2023–юм 26009,6 ҳазор сомони ро ташкил додааст, аз ҷумла дар соли ҳисоботӣ маблағи қарздорӣ аз пардохти музди меҳнат 2002,4 ҳазор сомони ро ташкил додааст.

Қарздорӣ аз ҷама зиёд дар баҳши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар истихроҷи канданиҳои фойданок – 14843,3 ҳазор сомонӣ (57,1 фоиз аз маблағи умумӣ), таъминоти об, тозакунии, коркарди партовҳо ва дастрасии коркарди дуҷумдараҷа – 2793,3 ҳазор сомонӣ (10,7 фоиз), сохтмон – 1110,2 ҳазор сомонӣ (4,3 фоиз) ва истеҳсоли коркард (саноати коркард) – 596,4 ҳазор сомонӣ (2,3 фоиз) боқӣ мондааст. Дар баҳши хизматрасонии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ қарздорӣ аз ҷама зиёд дар соҳаи нақлиёт ва хоҷагии анбор – 5571,8 ҳазор сомонӣ (21,4 фоиз аз маблағи умумии қарздорӣ) ва дар иттилоот ва алоқа 801,4 ҳазор сомонӣ (3,1 фоиз) ба қайд гирифта шудааст.

ФАСЛИ II. МАВЧУД БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ

Мавчуд будани озуқаворӣ - мавчудияти миқдори озуқаворӣ дар натиҷаи истеҳсоли худӣ ё аз ҳисоби бозор мебошад. Дар сатҳи мамлакат мавчуд будани озуқаворӣ аз рӯи ҷамъи захираҳои озуқаворӣ, воридоти тиҷоратӣ, ёриши озуқаворӣ ва истеҳсолоти худӣ муайян карда мешавад. Ба мавчудият омилҳои зерин: шароити обу ҳаво, ҳосилнокӣ, саршумор ва маҳсулнокии чорво, нархи муқарраркардаи истеҳсолкунандаҳо ба озуқаворӣ, нархи хӯрокворӣ дар мамлакатҳои ҳамсоя, инчунин масъалаҳои сиёсати дохилӣ, ки истеҳсолот, савдо, тақсимот ва нархгузорино муайян менамоянд, ба назар гирифта мешаванд.

2.1. Афзоиши истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ

Ҳаҷми маҳсулоти умумии кишоварзӣ дар моҳҳои январ - декабри соли 2023 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагӣ 63028,4 млн. сомони ро ташкил дод, ки нисбат ба соли 2022 -юм бо нархҳои муқоисавӣ 9,0 фоиз зиёд мебошад, аз он ҷумла дар соҳаи растанипарварӣ 43365,7 млн. сомонӣ ё ки 6,8 фоиз ва чорвопарварӣ 19662,7 млн. сомонӣ ё 14,1 фоиз зиёд аст.

2.1.1. Дурнамои истеҳсоли маҳсулоти озуқаворӣ Таъсири шароити обу ҳаво ва иқлим ба растанипарварӣ

Октябр. Моҳи октябри соли чорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳавои нисбатан гарм мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар бештари манотиқи ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ 1-2° баланд, дар ноҳияҳои алоҳидаи кӯҳӣ 1° пасттар мушоҳида гардида, дар ноҳияҳои водию доманакӯҳӣ 14+19° гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 7+13° гарм (ноҳияи Дарвоз +17° гарм) ва дар ноҳияҳои баландкӯҳии ВМКБ -1+2°-ро ташкил намуд.

Миқдори боришоти моҳона дар бештари ноҳияҳои ҷумҳурӣ дар ҳудуди меъёри иқлимӣ, дар баъзе ноҳияҳо аз меъёр зиёд ба қайд гирифта шуда, дар вилояти Хатлон 32-128 фоиз ва дар вилояти Суғд 28-137 фоиз, дар НТҚ 32-157 фоиз, дар ғарби ВМКБ 2-31 фоиз, дар шарқи ВМКБ 25-124 фоизро аз меъёри иқлимӣ ташкил намуд.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаҳои дарёҳои Исфара (68 фоиз), Вахш (74-98 фоиз), Панҷ (48-102 фоиз), Кофарниҳон (88-109 фоиз) дар ҳудуд ва аз меъёр кам мушоҳида гардида, обнокӣ дар ҳавзаҳои дарёи Зарафшон бошад, дар ҳудуд ва аз меъёр зиёд (107-125 фоиз) ба қайд гирифта шуд.

Ноябр. Моҳи ноябри соли чорӣ дар ҷумҳурӣ ҳавои гарм мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар қисми зиёди ноҳияҳои ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ 2-4° баланд ба қайд гирифта шуда, дар ноҳияҳои водӣ-доманакӯҳӣ 9+14° гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 2+9° гарм (м. Чормағзак +11° гарм) ва дар шарқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ) 4-8° хунукиро ташкил намуд.

Миқдори моҳонаи боришот дар бештари ноҳияҳои ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ кам, дар баъзе ноҳияҳо аз меъёри иқлимӣ зиёд мушоҳида гардида, дар ноҳияҳои

Дар бораи беҳатарию озукаворӣ ва камбизоатӣ

водию доманакӯҳии вилояти Хатлон 52-148 фоиз (бо истисно аз н.Панҷ 238 фоиз), дар Ноҳияҳои тобеъи ҷумҳурӣ 47-110 фоиз (дар м.Чормағзак 186 фоиз), дар вилояти Суғд 176-260 фоиз (ш.Бӯстон, м.Шахристон 75-99 фоиз), Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон 4-30 фоиз (танҳо дар м.Қароқӯл ва н.Мурғоб 194-231 фоиз)-ро ташкил намуд.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаҳои дарёҳои Панҷ дар ҳудуд ва аз меъёр кам (65-110 фоиз), дар ҳавзаҳои дарёҳои Вахш дар ҳудуд ва аз меъёр кам (66-96 фоиз), дар ҳавзаҳои дарёҳои Кофарниҳон аз меъёр зиёд (163-262 фоиз), дар ҳавзаҳои дарёҳои Зарафшон аз меъёр зиёд (126 фоиз). Обнокии дарёи Исфара бошад аз меъёр кам (92 фоиз) мушоҳида гардид.

Декабр. Моҳи декабри соли чорӣ дар ҷумҳурӣ ба истисно аз вилояти Суғд ҳавои нисбатан гарм мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар бештари ноҳияҳои ҷумҳурӣ дар ҳудуди меъёр, дар ноҳияҳои кӯҳӣ аз меъёри иқлимӣ то 1-2⁰ баланд, дар ноҳияҳои водӣ-доманакӯҳии вилояти Суғд аз меъёри иқлимӣ то 1-2⁰ паст ба қайд гирифта шуда, дар ноҳияҳои водӣ-доманакӯҳӣ 2+5⁰ гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ аз -5⁰ хунук то +3⁰ гарм ва дар шарқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ) 12-16⁰ хуноки (дар мавзеи Булункӯл то -19⁰ хунук)-ро ташкил намуд.

Ҳавои нисбатан гарм дар водиҳои вилояти Хатлон ва Ноҳияҳои тобеъи ҷумҳурӣ рӯзҳои 1, 14-17 ва 25-28 декабр мушоҳида шуда, ҳарорати рӯзонаи ҳаво то 14+18⁰ гарм шуд. Дар вилояти Суғд ҳавои нисбатан гарм рӯзҳои 16-17 декабр мушоҳида шуда, ҳарорати ҳаво ҳудуди 9+12⁰ гарм шуд.

Боришоти нисбатан шиддатнок дар ноҳияҳои алоҳида рӯзҳои 2-3 ва 5 декабр дар вилояти Хатлон, рӯзҳои 2-3, 5 ва 7-9 декабр дар Ноҳияҳои тобеъи ҷумҳурӣ, рӯзи 5 декабр дар вилояти Суғд ва рӯзи 8 декабр дар ғарби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон ба қайд гирифта шуд.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаҳои дарёҳои Панҷ дар ҳудуд ва аз меъёр зиёд (96-174 фоиз), дар ҳавзаҳои дарёҳои Вахш дар ҳудуд ва аз меъёр кам (86-102 фоиз), дар ҳавзаҳои дарёҳои Кофарниҳон аз меъёр зиёд (111-171 фоиз), дар ҳавзаҳои дарёҳои Зарафшон дар ҳудуд ва аз меъёр зиёд (93-112 фоиз) ба қайд гирифта шуд. Обнокии дарёи Исфара бошад, аз меъёр кам (76 фоиз) мушоҳида гардид.

Ҷадвали 2: Ҳолати обанборҳо дар 31 декабри соли 2023

обанбор	тағйирот дар давоми моҳ, млн.м ³	ҳаҷми об дар соли 2023		ҳаҷми об дар соли 2022	
		млн.м ³	бо фоиз нисбат ба ғунҷош	млн.м ³	бо фоиз нисбат ба ғунҷош
Қайроққум	10	3389	73,9	3414	74,1
Норак	1120	9155	86,6	8759	86,1

2.1.2. Растанипарварӣ
Ҷадвали 3: Замини кишт ва ҷамъоварии умумии ҳосил

	с.2021	с.2022	2023 ¹
Замини кишт, ҳазор гектар	861,7	859,8	861,5
Зироатҳои тирамоҳӣ	230,5	230,5	234,7
Зироатҳои ғалладона	230,5	230,5	234,7
Зироатҳои баҳорӣ	631,2	629,3	626,8
Зироатҳои ғалладона	163,4	154,5	163,2
<i>аз он :</i>			
гандум	68,3	62,5	66,1
ҷав	45,9	46,4	44,4
Зироатҳои техникаӣ	202,0	207,2	193,7
картошка	57,2	56,1	56,6
сабзавот	71,2	70,0	73,5
полизӣ	22,6	20,7	23,8
Ҷамъоварии умумии ҳосил, ҳазор тонна			
ғалладона	1586,3	1756,2	1754,9
картошка	1041,3	1094,4	1144,9
сабзавот	2597,6	2714,8	3026,2
полизӣ	818,8	842,6	1009,9

Манбаъ: Агенсии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Дар моҳҳои январ - декабри соли 2023 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагӣ 1754886 тонна ғалладонагӣ (аз ҷумла гандум 860815 тонна), 344350 тонна пахта, 1144882 тонна картошка, 3026196 тонна сабзавот (аз ҷумла пиёз 779802 тонна), 1009915 тонна полизӣ, 664343 тонна мевагӣ (аз ҷумла 227147 тонна себ ва 239970 тонна зардолу), ангур 190376 тонна ва хӯроки чорво ба ҳисоби воҳиди хӯрокаи 1839568 тонна истеҳсол карда шудааст, ки нисбат ба ҳамаи давраи соли 2022-юм 4,6 Ҷоиз картошка, 11,5 Ҷоиз сабзавот, 19,9 Ҷоиз полизӣ, 29,7 Ҷоиз мевагӣ (аз ҷумла себ 13,7 Ҷоиз ва зардолу 2,0 баробар) ва 5,0 Ҷоиз хӯроки чорво зиёд шуда, истеҳсоли пахта 14,9 Ҷоиз ва ангур 36,8 Ҷоиз кам гардидааст.

Захираи тухмӣ

То 1 январи соли 2024 хоҷагӣҳои ҷамъиятӣ ва хоҷагӣҳои деҳқонӣ 55231 тонна ғалладонаи тухмӣ (аз он ҷумла гандум 48061 тонна), шолӣ 1130 тонна, ҷуворимаққа барои дон 1352 тонна, картошка 78167 тонна, сабзавот 52 тонна, полизӣ 1,5 тонна ва чигит 13680 тонна захира намудаанд, ки нисбат ба ҳамаи давраи соли гузашта тухмии зироатҳои ғалладона ва лӯбиёӣ 3,8 Ҷоиз аз он ҷумла гандум 2,7 Ҷоиз, шолӣ 28,5 Ҷоиз, ҷуворимаққа барои дон 1,5 Ҷоиз, картошка 9,2 Ҷоиз, сабзавот 2,3 Ҷоиз ва чигит 20,1 Ҷоиз зиёд захира карда шудааст.

Кишти барвақтии зироатҳо

То 1 январи соли 2024 дар хоҷагиҳои ҷамъиятӣ ва деҳқонӣ дар майдони 20516 гектар кишти барвақтии зироатҳо гузаронида шудааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 5,0 фоиз зиёд мебошад. Аз замини умумии кишт 2018 гектар картошка, 14595 гектарро сабзавот (карам – 841 гектар, сабзӣ - 1871 гектар, бехпиёз – 10558 гектар, сирпиёз – 52 гектар ва 1273 гектар дигар намудҳои сабзавот), 38 гектар сабзавоти тухмӣ ва 3865 гектарро зироатҳои хӯроки чорво ташкил медиҳад. Нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта кишти картошка 18,0 фоиз, сабзавот 9,1 фоиз (аз ҷумла: карам 3,1 фоиз, сабзӣ 3,3 фоиз, пиёз 7,4 фоиз ва дигар намуди сабзавотҳо 47,0 фоиз), сабзавоти тухмӣ 1,9 баробар зиёд кишт гардида, зироатҳои хӯроки чорво 12,8 фоиз кам кишт карда шудааст.

Бунёди боғу тоқзорҳои нав

То 1 январи соли 2024 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо 894,7 гектар боғҳои нав бунёд карда шудаанд, ки ин нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта, 1,6 баробар кам мебошад.

Дар ҳамин давра 117,4 гектар тоқзорҳои нав бунёд карда шудаанд, ки ин нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 48,3 фоиз кам мебошад. Ба ғайр аз ин, 995,9 гектар боғ ва 304,4 гектар тоқзорҳо барқарор карда шудаанд.

Захираи маҳсулоти кишоварзӣ ва маводи тайёри озуқа (бе назардошти маълумоти Агентии захираҳои моддии давлатии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон)

Дар сардхона ва анборхонаҳои ҷумҳурӣ то 1 январи соли 2024-ум 11677,8 тонна ғалладонагиҳо (аз ҷумла гандум 11371,5 тонна, чавдор 16,2 тонна, чав 261,9 тонна, шолӣ 28,2 тонна), чуворимакка барои дон 756,4 тонна, дони офтобпараст 3,5 тонна, картошка 6254,9 тонна, сабзавот ҳамагӣ 9427,4 тонна (аз ҷумла сабзӣ 1624,7 тонна, бехпиёз 7802,6 тонна), мевагиҳо 841,3 тонна (аз ҷумла себ 704,7 тонна ва нок 6,0 тонна), ангур 150 тонна, орд 3521,7 тонна, шакар 2075,1 тонна, рағғани растанӣ 721,9 тонна, биринҷ 176,3 тонна ва ҳамаи намудҳои консерва 1300 қуттии шартӣ захира карда шудааст.

1.2.2.1.2. ЧОРВОПАРВАРӢ

То 1 январи соли 2024 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо саршумори чорвои калони шохдор 2662,0 ҳазор сарро ташкил кардааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 108,1 ҳазор сар ё 4,2 фоиз зиёд аст. Дар ҳамин давра саршумори гӯсфанду буз 6660,2 ҳазор сарро ташкил дода, 343,0 ҳазор сар ё 5,4 фоиз афзуд. Аз саршумори умумӣ 93,4 фоизи саршумори чорвои калони шохдор ва 82,1 фоизи саршумори гӯсфанду буз ба хоҷагиҳои аҳолии рост меояд.

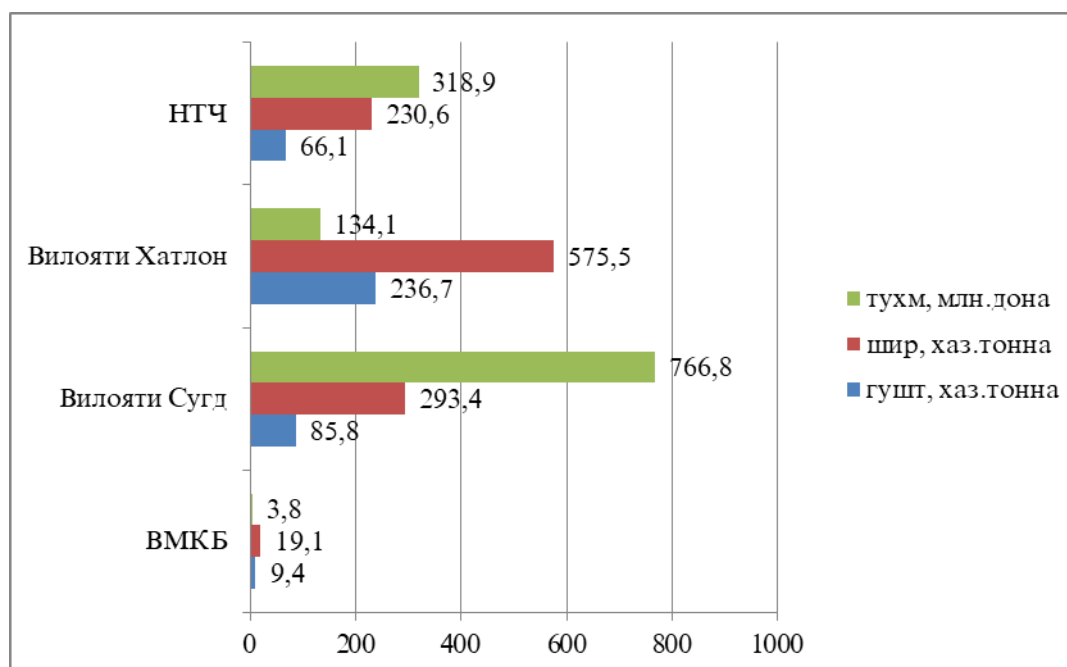
Саршумори чорвои калони шохдор дар хоҷагиҳои ВМКБ 1,5 фоиз, вилоятҳои Суғд 3,5 фоиз, Хатлон 4,9 фоиз ва НТҶ 4,3 фоиз зиёд гардидааст.

Ҷадвали 4: Нишондиҳандаҳои асосии маҳсулоти чорвопарварӣ дар ҷумҳурӣ

	с.2021	с.2022	с.2023 ¹
Истеҳсолот, ҳаз. тонна			
Гӯшт (дар вазни кушта)	179,1	190,8	239,2
аз он ҷумла:			
гӯшти гову гӯсола	96,7	103,0	133,4
гӯшти гӯсфанду буз	48,8	50,7	63,6
гӯшти мурғ	33,6	37,1	42,2
Шир	1042,6	1064,2	1118,5
Тухм, млн. дона	1053,4	1212,2	1223,7
Маҳсулноки¹			
Ҳисоби миёнаи ширдушӣ аз як сар модагови ширдеҳ, кг	1905	1961	2014
Тухмгирӣ аз як сар мокиён, дона	218	273	287

¹) дар корхонаҳои кишоварзӣ ва хоҷагиҳои деҳқонӣ

Графики 3: Истеҳсоли маҳсулоти асосии чорвопарварӣ дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо то 1 январи соли 2024, ҳазор тонна

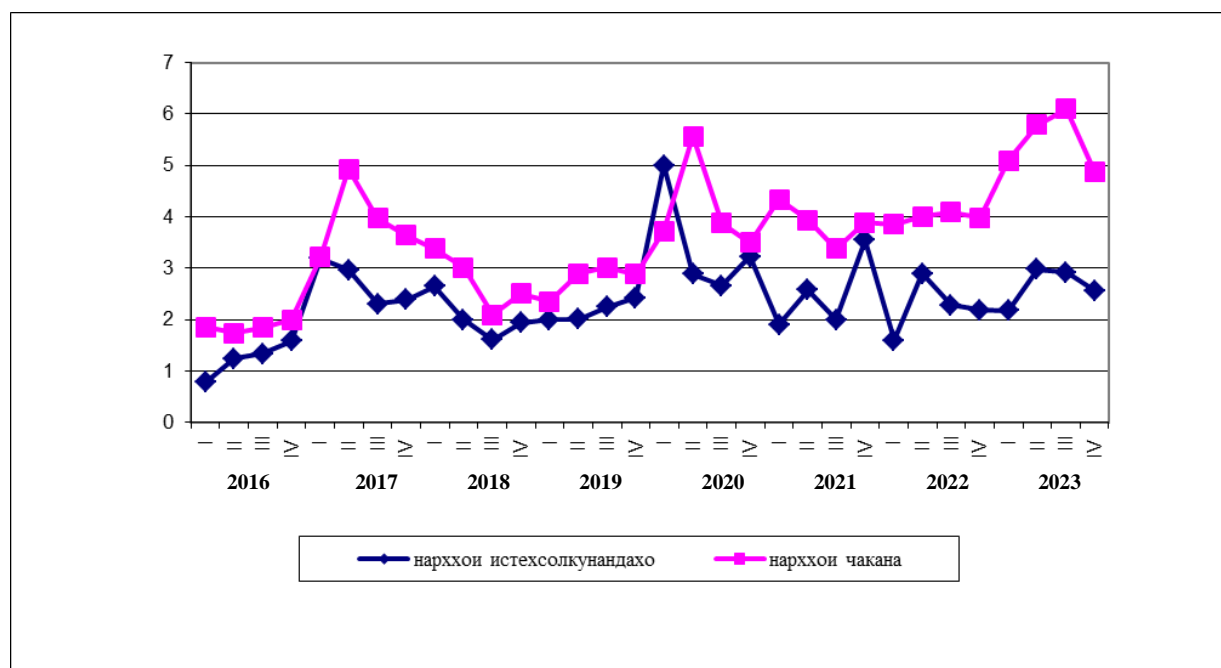
2.2. Таҳлили нархи истеҳсолкунанда
Ҷадвали 5: Тағйироти нархи истеҳсолкунандагон

(сомонӣ/кг)

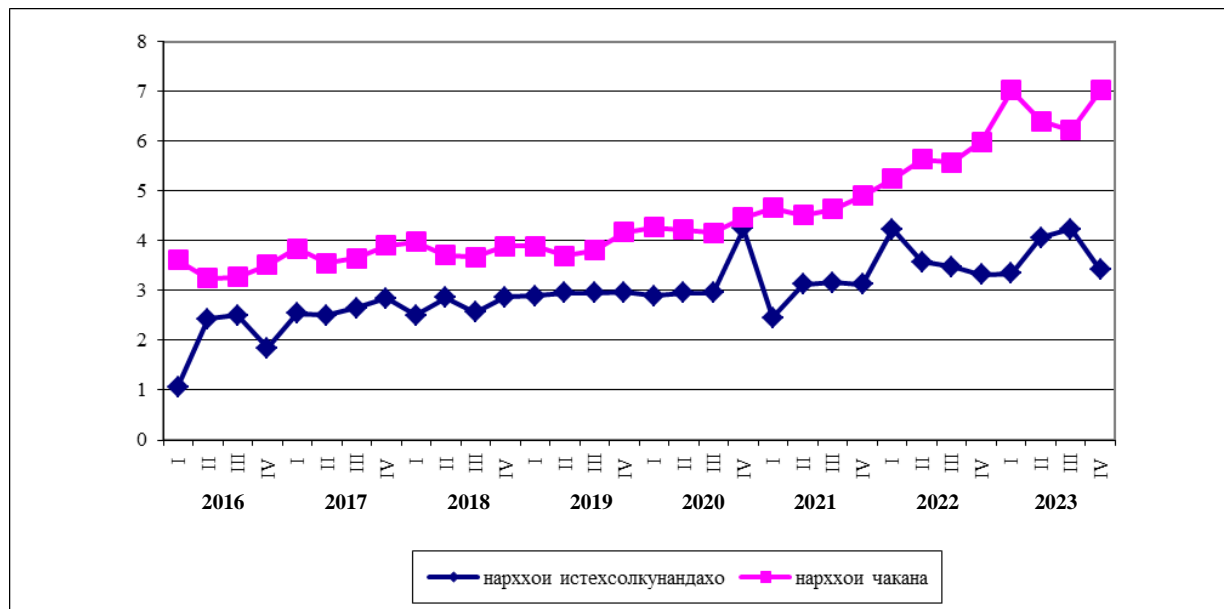
	2022				2023			
	семох. I	семох. II	семох. III	семох. IV	семох. I	семох. II	семох. III	семох. IV
Гандум	3,53	3,17	3,22	3,08	3,36	2,82	2,76	2,56
Шир	4,24	3,58	3,48	3,32	3,34	4,06	4,24	3,42
Картошка	1,60	2,89	2,28	2,19	2,18	2,98	2,92	2,57

Манбаъ: Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

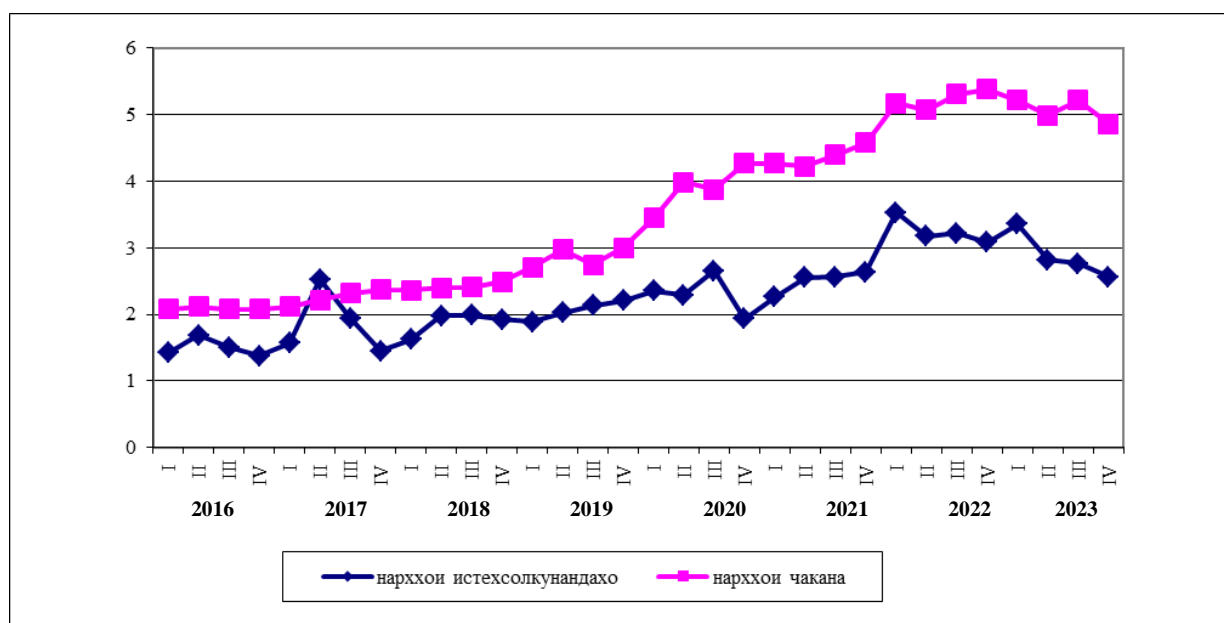
Графики 4: Тағйироти нархҳои чакана ва нархҳои истеҳсолкунандагон ба картошка, сомонӣ/кг

Графики 5: Тағйироти нархҳои чакана ва нархҳои истеҳсолкунандаҳои шир, сомонӣ/кг

Графики 6: Тағйироти нархҳои чакана ва нархҳои истеҳсолкунандаҳои гандум, сомонӣ/кг

Аз диаграммаҳои овардашуда дида мешавад, ки тамоюли тағйироти нархҳои чакана аз тағйироти нархҳои истеҳсолкунандаҳо зиёд аст. Чунин вазъият ба ҳамаи намудҳои маҳсулоти кишоварзӣ хос мебошад (ниг. ба замимаҳои 3 ва 4).

2.3. Савдои маҳсулоти асосии озуқаворӣ

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳиссаи молҳои озуқаворӣ дар ҳаҷми умумии содирот дар моҳҳои январ - декабри солҳои 2022 - 2023 -юм мутобиқан 3,1 ва 2,7 фоизро ташкил кардааст. Дар воридот таносуби онҳо хеле зиёд буда, мутобиқан, 20,4 ва 18,1 фоизро ташкил дод.

Молҳои асосии воридшаванда аз инҳо иборатанд: картошка, ки таносуби бештарро ташкил медиҳанд, сабзавот, тухм, рағани растанӣ ва маснуоти қаннодӣ ва ғайраҳо.

Дар моҳҳои январ - декабри соли 2023 воридоти молҳои озуқаворӣ 9,1 фоиз зиёд шудааст, аз он ҷумла воридоти картошка 13,2 баробар, гандум 2,8 фоиз, сабзавот 3,9 баробар, рағани растанӣ 39,6 фоиз ва тухм 1,5 баробар ба миён омадааст.

Ҷадвали 6: Содироту воридоти маҳсулоти асосии озуқаворӣ ва ҳиссаи онҳо дар ҳаҷми умумии савдо дар моҳҳои январ - декабри солҳои 2022 - 2023

(ҳазор тонна)

	содирот		2023 ба ҳисоби фоиз нисбат ба 2022	воридот		2023 ба ҳисоби фоиз нисбат ба 2022
	2022	2023		2022	2023	
Молҳои озуқаворӣ	220,4	218,5	99,1	1775,1	1936,9	109,1
<i>аз онҳо:</i>						
гандум	0,3	-	-	995,5	1023,6	102,8
орд	6,2	7,1	114,5	68,0	56,7	83,4
қанду шакар ва маснуоти қаннодӣ	-	50,0	-	155,2	141,5	91,2
макарон, угро, макарони кӯчқорак ва ғайра	0,1	-	-	11,2	11,3	100,9
рағани растанӣ	0,02	0,1	5,0 бар	76,2	106,4	139,6
шир ва маҳсулоти ширӣ	-	-	-	8,7	9,5	109,2
тухм, млн.дона	23,4	4,1	17,5	15,6	23,4	1,5 бар
чой	0,01	0,03	3,0 бар	5,7	4,9	86,0
картошка	-	0,1	-	3,6	47,4	13,2 бар
сабзавот	76,7	60,7	79,1	18,2	70,3	3,9 бар
меваҷот ва бехмеваҳо	107,6	112,1	104,2	54,7	49,7	90,9
шарбати мева ва сабзавот	1,5	1,9	126,7	12,4	12,6	101,6
сабзавоти консервашуда, қайлаҳои помидор	0,1	0,2	2,0 бар	1,7	1,2	70,6
Ҳиссаи маҳсулоти хӯрокворӣ дар ҳаҷми умумӣ, ба ҳисоби фоиз	3,1	2,7	х	20,4	18,1	х

2.4. Мавҷудияти маҳсулоти озуқаворӣ ба ҳар нафар аҳоли

Мавҷудияти маҳсулоти озуқа ба ҳар нафар аҳоли ба воситаи тарози (баланси) озуқаворӣ ба ҳисоб гирифта мешавад. Дар тарози (баланси) озуқаворӣ ҳар кадом маҳсулоти асосии озуқа аз ҷиҳати мавҷудияти умумии ҳуди маҳсулот ва истеъмоли он дар давраи муайян нишон дода мешавад, ки маъмулан як солро дар бар мегирад. **Мавҷудияти умумии физикӣ** ҳуди маҳсулот маҷмӯи захираи он дар оғози давра, истеҳсол ва воридоти маҳсулоти зикршуда дар ҳамон давра мебошад. **Истеъмоли умумӣ** аз истеъмоли озуқа+хӯроки чорво+тухмӣ-талафот-содирот ва захираи охири давра иборат мебошад. Ба ҳар кадом давра мавҷудият ва истеъмоли ҳар кадом мол бояд мувофиқат кунад.

Дар мавриди мавҷуд будани тарози (баланси) озуқаворӣ барои якчанд сол, аз рӯи он тамоюли тағйироти мавҷудияти умумӣ, воридот, содирот, инчунин барои истеъмоли аҳоли ва барои хӯроки чорво мавҷуд будани озуқавориро мушоҳида кардан мумкин аст. Агар мавҷудияти умумии захираи озуқаворӣ барои истеъмол ба шумораи аҳоли тақсим карда шавад, дар он сурат нишондиҳандаи муҳим ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳоли барои як сол мавҷуд будани озуқаворӣ ҳосил мешавад. Нишондиҳандаи мавҷудияти озуқаворӣ дар миқёси миллӣ ба ҳисоби миёна оварда шудааст ва дар он манбаи дастрас будан ба хонавода (имконияти истеҳсол, дарёфт кардан ё гирифтани озуқа бо ҳар усул) ба назар гирифта намешавад.

Ҷадвали 7: Истеъмоли маҳсулоти хӯрокворӣ ба ҳар нафар аҳоли

(ба ҳар нафар аҳоли, кг. дар як моҳ)

	с.2022	с.2023
маҳсулоти ғалладона (ба ҳисоби орд)	13,15	12,98
картошка	3,38	3,42
сабзавоту полизӣ	9,45	10,73
меваҷоту буттамева	3,26	2,98
қанду шакар ва маҳсулоти қаннодӣ	1,33	1,36
гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ	1,81	2,02
шир ва маҳсулоти ширӣ	3,45	3,53
тухм, дона	13	13
равғани растанӣ	1,55	1,60
моҳӣ ва маҳсулоти моҳӣ	0,09	0,13

Манбаъ: Тадқиқоти буҷети хонаводаҳо

ФАСЛИ Ш. ДАСТРАС БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ

Мафҳуми дастрас будани озуқаворӣ маънии онро дорад, ки ҳамаи аъзои хонавода барои дарёфти маҳсулоте, ки талаботашонро ба истеъмоли озуқаворӣи хушсифат барои зиндагии солиму фаъолона қонеъ мекарда бошад, манбаи кофӣ дар ихтиёр доранд. Аъзои хонавода маҳсулотро метавонад ба воситаи истеҳсол барои истеъмолоти худ ба даст орад, аз бозор харидорӣ кунад, ё ҳамчун маҳсулоти хайрия дастрас намояд.

3.1. Таҳлили нархҳои истеъмоли

Дар моҳи декабри соли 2023 -юм аз маҳсулоти хӯроквории мушоҳидашуда, нархи молҳои зерин қимат шудааст: маҳсулоти гӯшти 0,3 фоиз (ҳасибҷаҳои аз гӯшти гов 5,7 фоиз, гӯшти мурғ 0,5 фоиз, гӯшти гов 0,2 фоиз); маҳсулоти шири 0,8 фоиз (шири рехташаванда 3,0 фоиз, ширқием бо қанд 1,1 фоиз ва чакка 0,8 фоиз); сабзавот 3,5 фоиз (помидор 35,1 фоиз, бодиринг 14,6 фоиз, картошка 8,0 фоиз, ва кабӯдӣ 0,5 фоиз); тухм 1,7 фоиз. Зимнан, нархи равған ва чарбӯ 2,7 фоиз (равғани офтобпараст 4,6 фоиз, равғани пахта 3,1 фоиз) сабзӣ 14,3 фоиз, ярмаи марҷумак 5,3 фоиз, орд 3,4 фоиз, беҳпиёз 3,4 фоиз, биринҷ 0,8 фоиз ва карам 0,7 фоиз арзон шудааст (ниг. ба чадвали 8, замимаи 4).

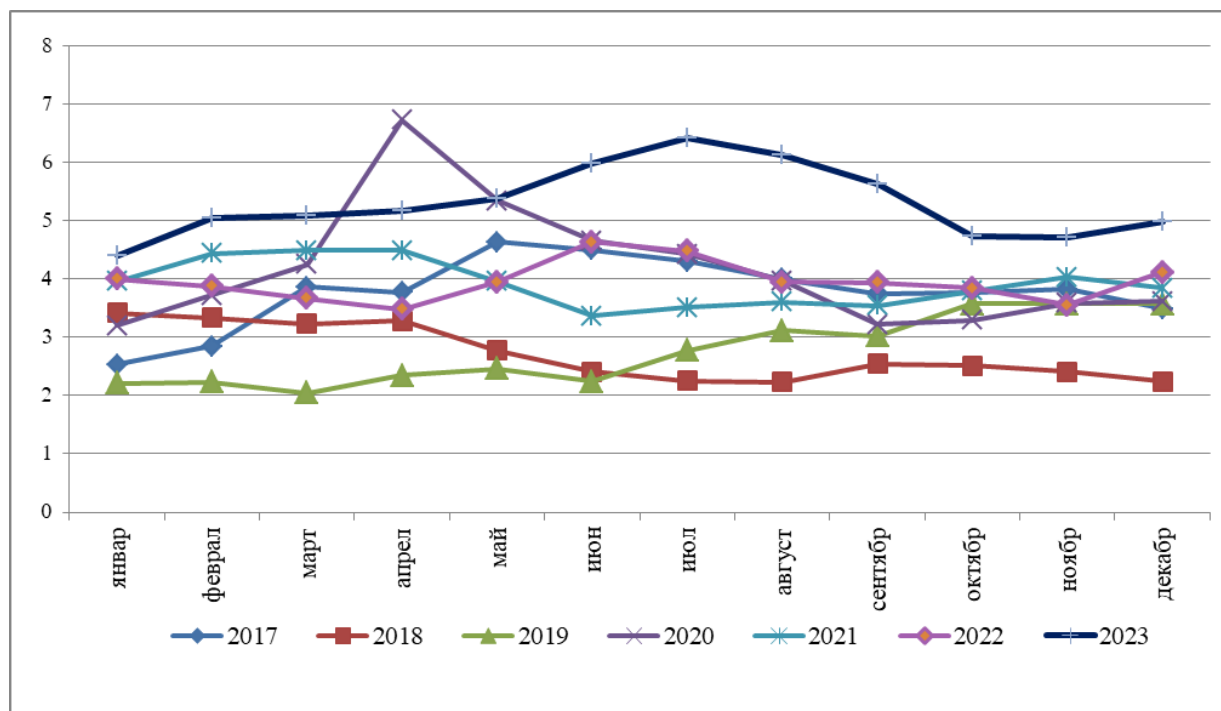
Чадвали 8. Сатҳи нархи миёнаи маҳсулоти алоҳидаи озука дар баҳши истеъмоли ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ дар чадвали зер оварда шудааст:

дар охири давра, ба сомонӣ ва дирам ба 1 кг, литр, дона

	2022		2023					
	декабр	январ	март	май	июл	сентябр	ноябр	декабр
гӯшти гов	64,19	64,89	64,43	65,11	67,07	67,19	67,49	67,57
равғани чорво	57,45	54,69	58,70	63,40	63,40	63,80	57,83	57,52
равғани пахта	19,93	19,39	19,43	17,03	15,98	16,72	15,66	15,32
шири рехташаванда	6,01	6,55	6,69	6,31	5,99	5,89	6,67	6,82
тухм (10 дона)	14,93	14,13	13,75	12,86	10,26	13,51	12,07	12,26
шакар	10,23	9,93	10,03	11,51	11,91	11,98	12,40	12,36
намак	1,67	1,67	1,67	1,67	1,86	1,86	1,86	1,86
орди навъи 1-ум	6,07	6,50	6,42	5,89	5,68	6,82	6,90	6,76
нони орди навъи 1-ум	3,77	3,80	3,78	3,58	3,72	3,95	4,07	4,07
биринҷ	12,91	13,65	14,50	15,11	17,65	17,52	17,12	16,94
картошка	4,12	4,40	5,09	5,39	6,42	5,63	4,71	4,98
беҳпиёз	4,50	6,32	8,80	4,66	3,59	3,38	3,18	3,08
сабзӣ	3,22	3,45	4,35	5,49	5,61	5,92	3,18	2,62
себ	6,79	7,64	8,67	10,80	9,70	8,54	7,07	7,46
арак	22,47	22,47	22,47	22,47	22,47	22,47	22,47	22,78

Аз аввали соли 2023-юм нархи маҳсулоти хӯроквории зерин: маҳсулоти гӯшти 3,8 фоиз (гӯшти гӯсфанд 11,3 фоиз, гӯшти гов 5,7 фоиз, рони мурғ 1,8 фоиз); мевачот 33,1 фоиз (ангур 2,5 баробар, лимон 2,4 баробар ва банан 8,4 фоиз); шакар 27,6 фоиз маҳсулоти қанодӣ 11,7 фоиз ва нӯшоқиҳои спиртдор 1,0 фоиз қимат шудааст.

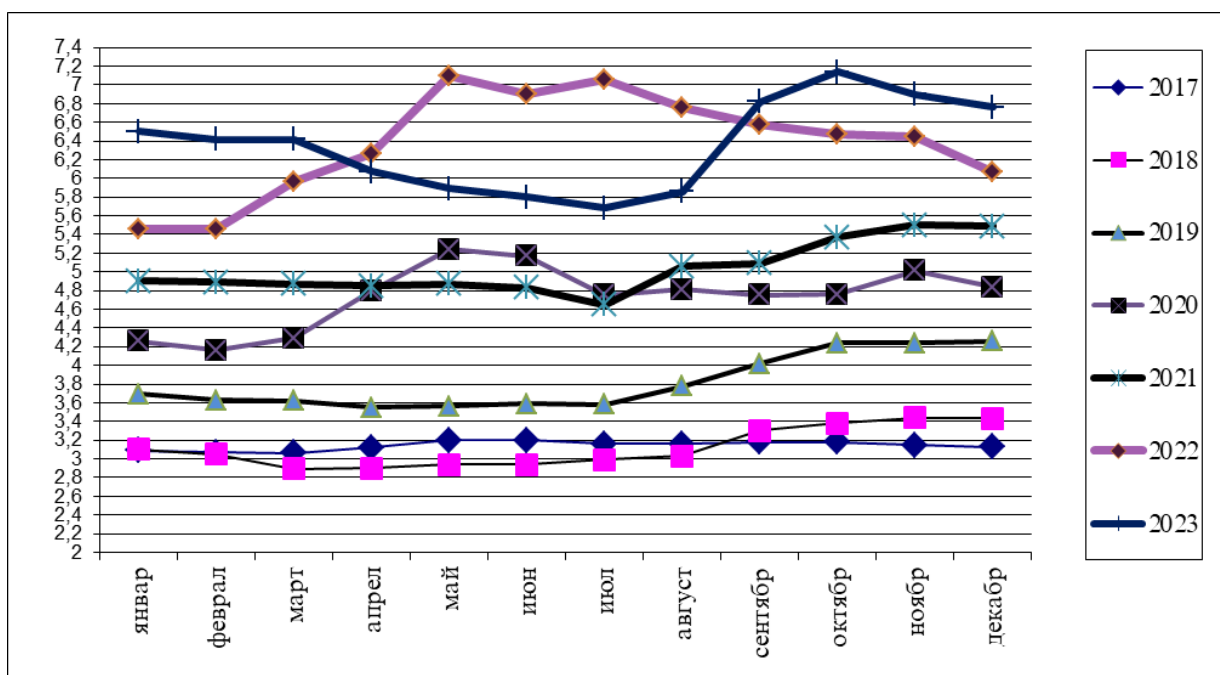
Графики 7: Ҳисоби миёнаи ҳармоҳаи нархи картошка, сомонӣ/кг

Картошка. Нархи картошка вобаста ба тамоюлоти мавсим, ҳамчунин ба тамоюлоти талаботу пешниҳод алоқаманд аст. Нархи баланди мавсимӣ дар семоҳаи дуоми ҳар сол то ҳосили нави аввалин қайд карда мешавад.

Дар моҳи сентябри соли 2022 нархи 1 килограмм картошка 3,94 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи сентябри соли 2021 -ум 0,5 фоиз зиёд шудааст, дар моҳи декабри соли 2022 нархи 1 килограмм картошка 4,12 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи декабри соли 2021 -ум 7,01 фоиз зиёд шудааст. Дар моҳи март соли 2023 нархи 1 килограмм картошка 5,09 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи март соли 2022 -ум 38,7 фоиз зиёд шудааст ва дар моҳи июни соли 2023 нархи 1 килограмм картошка 5,99 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи июни соли 2022 -юм 29,1 фоиз зиёд шудааст. Дар моҳи сентябри соли 2023 нархи 1 килограмм картошка 6,42 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи сентябри соли 2022 -юм 62,9 фоиз зиёд шудааст ва дар моҳи декабри соли 2023 нархи 1 килограмм картошка 4,98 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи декабри соли 2022 -юм 20,9 фоиз зиёд шудааст (ниг. ба графики 7).

Орд. Графики 8: Ҳисоби миёнаи моҳонаи нархҳои чакана ба орд, сомони /кг

Орд. Дар моҳи сентябри соли 2022 нархи 1 килограмм орд 6,57 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи сентябри соли 2021-ум 29,1 фоиз зиёд шудааст, дар моҳи декабри соли 2022 нархи 1 килограмм орд 6,07 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи декабри соли 2021 -ум 10,5 фоиз зиёд шудааст. Дар моҳи март соли 2023 нархи 1 килограмм орд 6,42 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи март соли 2022 -юм 7,5 фоиз зиёд шудааст ва дар моҳи июни соли 2023 нархи 1 килограмм орд 5,80 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи июни соли 2022 -юм 15,9 фоиз кам шудааст. Дар моҳи сентябри соли 2023 нархи 1 килограмм орд 3,72 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи сентябри соли 2022-юм 0,5 фоиз кам шудааст ва дар моҳи декабри соли 2023 нархи 1 килограмм орд 6,76 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи декабри соли 2022-юм 11,4 фоиз зиёд шудааст, (ниг. ба графики 8).

3.2. Даромад ва хароҷот

Маълумотҳо дар бораи даромаду хароҷот аз тадқиқоти бучети хонаводаҳо гирифта шудаанд, аз 1 - уми январ соли 2009 сар карда, дар заминаи тадқиқоти ҳар семоҳаи дар 3000 хонавода гузаронидашуда ва маълумотҳои соли 2008 бошанд, дар заминаи тадқиқоти ҳармоҳаи 925 хонавода гирифта шудаанд, ки аз фаслҳои зерин иборатанд: иттилооти демографӣ оид ба ҳаёти оила, манзил ва зерсохтор, ҳаҷми истеъмолот дар оила, аз он ҷумла истеҳсолоти мустақилона, фаъолияти иқтисодӣ дар соҳаҳои кишоварзӣ ва ғайри кишоварзӣ.

3.2.1. Даромад

Даромади номиналии миёнаи пулии ҳар нафар дар соли 2023 нисбат ба соли 2022 -юм 22,0 фоиз зиёд, 920,80 сомони ро дар як моҳ ташкил дод, даромади ҳақиқии пулӣ ба ҳар нафар 117,6 фоиз зиёд шуд (ниг. ба чадвали 9).

Чадвали 9: Нишондиҳандаҳои таъминот

	с.2022	с.2023
Даромади пулӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳоли (сомонӣ/ моҳ)	754,99	920,80
Афзоиши даромадҳои ҳақиқӣ (ба ҳисоби фоиз)	103,5	117,6
Ҳисоби миёнаи музди номиналии меҳнат	1760,29	2013,11
Афзоиши ҳақиқии музди меҳнат (ба ҳисоби фоиз)	107,2	110,3
Хароҷоти пулӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳоли (сомонӣ/моҳ)	855,63	1131,77
Афзоиши ҳақиқии хароҷот (ба ҳисоби фоиз)	102,7	127,5

Манбаъ: Таҳқиқоти буҷети хонаводаҳо ва маълумоти омори ҷорӣ

Манбаи муҳимтарини даромади пулии хонаводаҳо дар соли 2023 мисли пештара даромади меҳнатӣ - 38,9 фоиз, пардохти нафақа ва кӯмакпулӣ - 5,9 фоиз ва мадохилот аз фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ – 14,6 фоиз мебошад.

3.3. Камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Камбизоатӣ ва бо озуқаворӣ таъмин набудан бо ҳам зич алоқаманданд. Бо озуқаворӣ ва бо хӯрок таъмин набудан ба таври зайл тавсиф карда мешавад: «Одамон аз захираи кофӣ озуқаи бехавф ва сергизо, ки инкишофи мӯътадил, ҳаёти фаъол ва солимро таъмин менамояд, доимӣ ва мӯътамад баҳраманд нестанд. Ин вазъият дар натиҷаи ба андозаи кофӣ мавҷуд набудани озуқаворӣ, нокифоя будани қобилияти харидорӣ, тақсимооти нобаробар ё дар хонавода нобаробар ва гайриқаноатбахш истеъмол шудани озуқаворӣ рӯй додани мумкин аст. Бо озуқаворӣ таъмин набудан, чандон баланд набудани сатҳи тандурустӣ ва бехдошт, таҷрибаи нодурусти нигоҳубин ва хӯрондан сабабҳои асосии сатҳи бади таъминот буда метавонад. Бо озуқаворӣ ба таври кофӣ таъмин набудан метавонад доимӣ, мавсимӣ ё муваққатӣ бошад.

3.3.1. Бо озукаворӣ таъмин набудани хонаводаҳое, ки беш аз нисфи даромади худро барои маҳсулоти хӯрокворӣ сарф менамоянд

Бо озукаворӣ таъмин набудани хонавода маънои чунин вазъиятро дорад: ба одамон озукаворию хушсифату барои саломатӣ беҳавф, ки талаботи ба гизодошташонро қонеъ мекарда бошад ва барои ҳаёти фаъолонаю солимашон зарур мебошад, доимо аз ҷиҳати миқдори маҳсулот, иҷтимоӣ ва иқтисодӣ ба миқдори кофӣ дастрас нест.

Дар соли 2023 нисбат ба соли 2022 ҳиссаи хароҷот ба озукаворӣ дар шаҳрҷойҳо – 2,5 банди фоиз зиёд шудааст, дар деҳот – 4,7 банди фоиз кам шудааст (ниг. ба ҷадвали 10).

Ҷадвали 10: Ҳиссаи хароҷоти истеъмолии хонаводаҳо барои маҳсулоти хӯрокворӣ

(ба ҳисоби фоиз)

	с.2022	с.2023
Ҷумҳурии Тоҷикистон	48,7	47,3
<i>аз он ҷумла:</i>		
аҳолии шаҳр	49,9	52,4
аҳолии деҳот	47,7	43,0
Минтақаҳо		
ш.Душанбе	53,6	55,0
ВМКБ	51,5	44,0
Вилояти Суғд	54,8	48,3
Вилояти Хатлон	57,3	43,5
НТҶ	53,7	46,3

ФАСЛИ IV. ИСТЕЪМОЛОТ ВА ҲАЗМКУНӢ

Истеъмоли озуқаворӣ ба интиҳоб, таркиб, тайёр ва тақсим кардани озуқаворӣ дар оила мансуб аст. Ҳазмкунӣ қобилияти хӯрокро қабул карда, ба қувва табдил додани организми инсон мебошад. Барои истеъмоли озуқаворӣ парҳезгориҳои дахлдорро доништан ва дар оила озуқавориро тақсим карда тавоништан зарур аст. Барои он, ки организм хӯрокро ҳазм карда тавонад, на танҳо вояи хӯроки хушсифат, балки муҳити барои саломати инсон фориам, инчунин барои нӯшидани об созгор, аз хизмати асосии тиббӣ баҳраманд будан, хӯрок пухта тавоништан ва усулҳои нигоҳдориҳои озуқавориро доништан лозим аст. Нишондиҳандаи ниҳози бехатарии озуқаворӣ вазъи таомхӯрии аҳоли мебошад.

4.1. Озуқаворӣ истеъмол кардани аҳоли

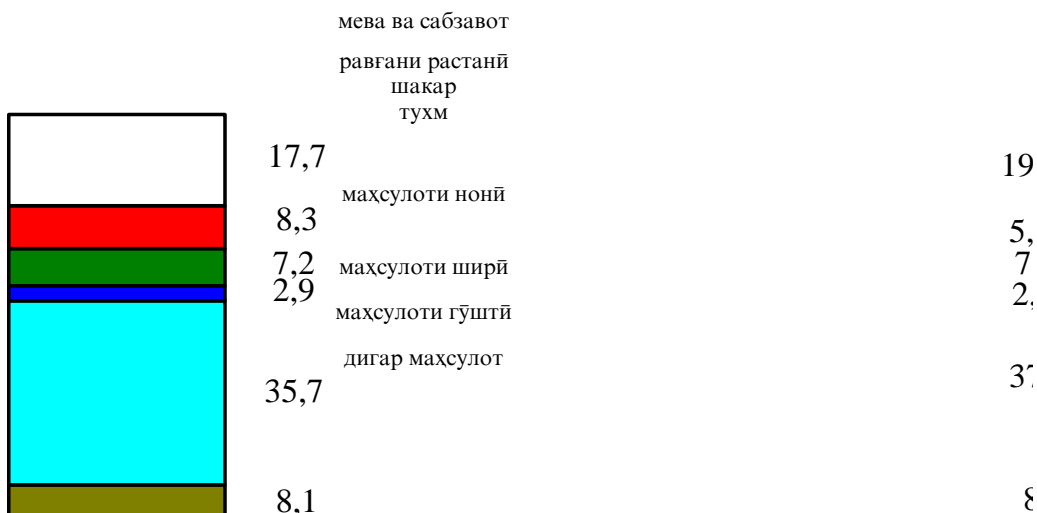
Яке аз тарзҳои ошкоркунии ҳисоби истеъмоли килокалория бо озуқаворӣ ва хӯроки мукамал таъмин набудани як аъзои хонавода дар як рӯз мебошад.

Дар соли 2023 истеъмоли килокалория ба як нафар узви хонавода 2594,27 килокалорияро нисбат ба 2337,28 килокалорияи соли 2022 дар як шабонарӯз ташкил кард, ки аз меъри тавсиянамудаи Ташкилоти Умумичаҳонии Тандурустӣ (дар як рӯз 2100 килокалория) андаке зиёд аст.

Дар 2023 истеъмоли нон ва маҳсулоти нонӣ ба ҳисоби миёна ба як нафар узви хонавода 155,78 килограмро ташкил медиҳад, ки ин барои ҳамаи минтақаҳои ҷумҳурӣ хос аст.

Умуман дар ҷумҳурӣ дар соли 2023 истеъмоли картошка ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳоли 41,09 кг, сабзавоту полизӣ 128,71 кг, шир ва маҳсулоти ширӣ 42,35 кг, гӯшт ва маҳсулоти гӯшти 24,22 кг, рағани растанӣ ва дигар рағанҳо 19,25 кг, тухм 156 дона, қанду шакар ва маҳсулоти қаннодӣ 16,37 кг, мевачот 35,74 кг-ро ташкил кардааст. Таносуби бештари хароҷоти хонаводаҳо барои хариди маҳсулоти хӯроқворӣ ба маҳсулоти нонӣ 31,6 фоиз рост меояд.

Графики 9: Сохтори арзиши маҷмӯи маҳсулоти озуқа дар моҳи декабри солҳои 2022-2023
(дар охири моҳ, ба ҳисоби фоиз, ба як нафар)

Дар бораи истеъмоли маҳсулоти хӯрокворӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳоли дар хонаводаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар замимаи 6 маълумоти муфассал оварда шудааст.

Ҷадвали 11: Таркиби моддаҳои ғизобахши маҳсулоти истеъмолшуда дар як шабонарӯз (бе пиво ва вино)

	Ба як узви хонавода дар як шабонарӯз	аз он ҷумла:		Ба як узви хонавода дар як шабонарӯз	аз он ҷумла:	
		дар шаҳрҳо	дар деҳот		дар шаҳрҳо	дар деҳот
		с.2022		с.2023		
сафеда, грамм	55,57	65,41	48,00	67,49	73,26	63,83
аз он ҷумла дар маҳсулоти чорво, грамм	18,95	22,76	16,00	21,26	23,77	19,67
равған, грамм	85,00	102,95	71,20	82,27	94,17	74,73
аз он ҷумла дар маҳсулоти чорво, грамм	18,81	22,99	15,02	15,81	18,49	14,11
Карбогидридҳо, грамм	338,24	385,09	302,10	395,79	418,72	381,25
Калориянокии маҳсулоти истеъмолшуда, к/кал	2337,28	2726,78	2237,00	2594,27	2816,60	2453,34
аз он ҷумла дар маҳсулоти чорво, к/кал	274,43	329,96	223,80	266,65	302,67	243,81

4.2. Нишондиҳандаҳои бехатарии озуқаворӣ, ки ба даромадҳои аҳоли вобаста нестанд

4.2.1. Беморӣ

Ҷадвали 12: Беморшавии аҳоли ба бемориҳои сирояткунанда

(ҳодиса)

Бемориҳои сирояткунанда ба қайд гирифта шудаанд	с.2022				с.2023			
	сем. I	сем. II	сем. III	сем. IV	сем. I	сем. II	сем. III	сем. IV
Ҳамагӣ	5217	9759	15054	9514	5250	7382	11886	8847
Бемории сирояткунандаи шадидаи рӯда	1194	5542	11561	3422	965	3825	8825	3736
<i>аз он ҷумла:</i>								
исҳоли хунии бактериалӣ	10	21	76	23	14	16	35	50
Гепатитҳои шадидаи вирусӣ	952	352	1029	2567	955	352	776	2253
Бемории сил	867	1063	936	757	939	1081	906	924
Брутселлёз	76	220	147	74	67	281	179	86
Бемориҳои паразитарӣ	8096	8096	12139	10578	8195	9832	10281	9699

Дар семоҳаи чоруми соли 2023 нисбат ба семоҳаи чоруми соли 2022 камшавии ба бемориҳои сирояткунанда гирифта шудани аҳоли 7,0 фоиз ба қайд гирифта шудааст.

Бемориҳои сирояткунандаи шадидаи рӯда 42,2 фоизи шумораи умумии бемориҳои сирояткунандаро ташкил медиҳанд. Ба ҳиссаи бемориҳои гепатитҳои шадидаи вирусӣ 25,5 фоизи шумораи умумии бемориҳои сирояткунанда рост меояд.

Нисбат ба ҳамин давраи соли 2022 бемориҳои сил 22,1 фоиз ва брутселлёз 16,2 фоиз зиёд шудааст.

Нисбат ба ҳамин давраи соли 2022 бақайдгирии бемориҳои сирояткунандаи шадидаи рӯда 9,2 фоиз ва бемориҳои паразитарӣ 8,3 фоиз кам шудаанд.

Ҷадвали 13: Ба бемориҳои сирояткунанда гирифта шудани кӯдакони 0-14 сола

(ҳодиса)

Бемориҳои сирояткунанда ба қайд гирифта шудаанд	с.2022				с.2023			
	сем. I	сем. II	сем. III	сем. IV	сем. I	сем. II	сем. III	сем. IV
Ҳамагӣ	3226	6482	10608	6731	3072	4541	7905	6115
Бемориҳои сирояткунандаи шадидаи рӯда	805	4307	8673	2251	638	2874	6387	2648
<i>аз он ҷумла:</i>								
Гепатитҳои шадидаи вирусӣ	858	298	940	2412	852	290	699	2082
Бемориҳои сил	54	57	61	44	46	52	43	71
Брутселллез	11	37	28	9	4	59	25	15
Бемориҳои паразитарӣ	5117	7079	7757	6777	5179	6292	6914	6281

Дар семоҳаи чоруми соли 2023 нисбат ба семоҳаи чоруми соли 2022 бақайдгирии бемориҳои сирояткунанда дар кӯдакони синни то 14 сола 9,2 фоиз кам шудааст.

Бемориҳои сирояткунандаи шадидаи рӯда 43,3 фоизи шумораи умумии бемориҳои сирояткунандаро ташкил медиҳанд. Ба ҳиссаи бемориҳои гепатитҳои шадидаи вирусӣ дар кӯдакони синни то 14 сола 34,0 фоизи шумораи умумии бемориҳои сирояткунанда рост меояд.

Нисбат ба ҳамин давраи соли 2022 бақайдгирии бемориҳои сирояткунандаи шадидаи рӯда 17,6 фоиз зиёд шудааст.

Нисбат ба ҳамин давраи соли 2022 бемориҳои паразитарӣ 7,3 фоиз ва гепатитҳои шадидаи вирусӣ 13,7 фоиз кам шудааст.

4.2.2. Таваллуд, фавт, афзоиши табиӣ

Дар моҳҳои январ - декабри соли 2023 мақомоти сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ (САҲШ) – 239,9 ҳазор¹ кӯдакони навзоди дар мӯҳлатҳои дар асоси қонун муайян кардашуда (бе назардошти сабти барқароркунии таваллудҳои солҳои пешин) ва 32,6 ҳазор шахсони фавтида, аз он ҷумла 1,9 ҳазор кӯдакони синни то 1 сола фавтидаро ба қайд гирифтаанд.

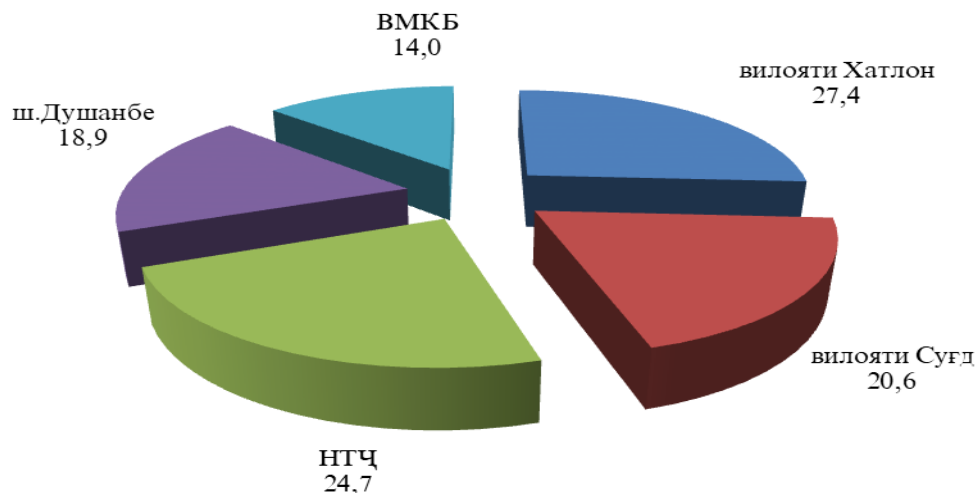
Коэффитсиенти умумии таваллуд ва коэффитсиенти умумии фавт аз рӯи баҳои пешакӣ мутаносибан ба 1000 нафар аҳоли 23,6 ва 3,2 нафар рост омадааст.

Ҷадвали 14: Бақайдгирии таваллуд ва фавт дар мақомоти сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ (САҲШ) дар солҳои 2021-2023

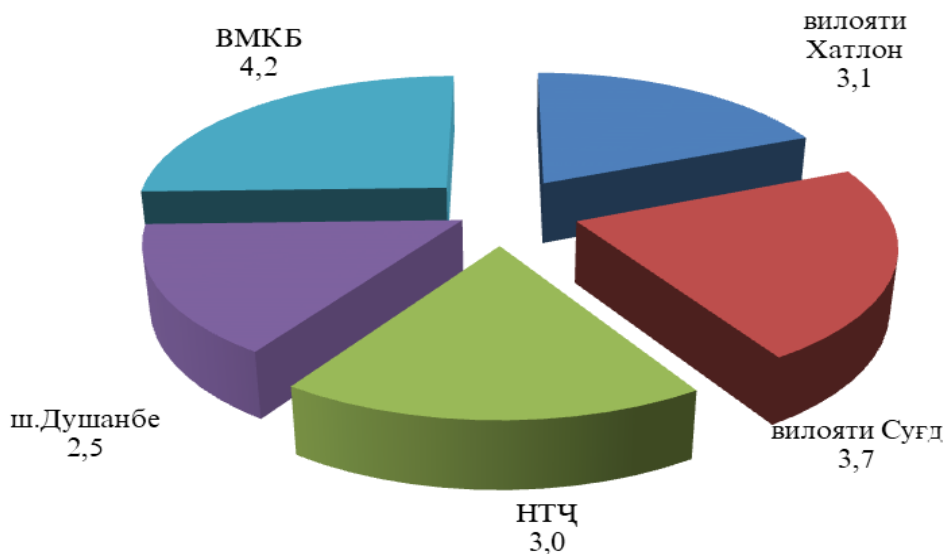
	<i>шумораи таваллуди ба қайд гирифташуда, ҳамагӣ дар мӯҳлати дар асоси қонун муайянишуда</i>		<i>шумораи шахсони фавтидаи ба қайд гирифташуда</i>		<i>афзоиши табиӣ аҳоли</i>	
	<i>нафар</i>	<i>ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта</i>	<i>нафар</i>	<i>ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта</i>	<i>нафар</i>	<i>ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта</i>
соли 2021						
семоҳаи 1	54960	96,3	9101	101,9	45859	95,2
семоҳаи 2	48544	110,9	8083	81,8	40461	119,4
семоҳаи 3	48915	74,5	12501	124,0	36414	65,5
семоҳаи 4	63437	86,7	9331	72,6	54106	89,7
дар як сол	215856	90,0	39016	93,5	176840	89,3
соли 2022						
семоҳаи 1	54723	99,6	8753	96,2	45970	100,2
семоҳаи 2	55426	114,2	7582	93,8	47844	118,2
семоҳаи 3	53790	110,0	7400	59,2	46390	127,4
семоҳаи 4	66717	105,2	7371	79,0	59346	109,7
дар як сол	230654	106,9	31106	79,7	199548	112,8
соли 2023						
семоҳаи 1	54078	98,8	9032	103,2	45046	98,0
семоҳаи 2	52752	95,2	7952	104,9	44800	93,6
семоҳаи 3	60113	111,8	7651	103,4	52462	113,1
семоҳаи 4	7297,6	109,4	7972	108,2	65004	109,5
дар як сол	239919	104,0	32607	104,8	207312	103,9

¹ Мувофиқи методологияи баҳисобгирии шумораи аҳоли ва дигар нишондиҳандаҳои демографӣ, таваллудҳои бақайдгирифташудаи дар давоми соли тақвими ба инобат гирифта мешавад

Графики 10: Коэффитсиенти умумии таваллуд ба 1000 нафар аҳоли дар сатҳи минтақаҳо

Графики 11: Коэффитсиенти умумии фавт ба 1000 нафар аҳоли дар сатҳи минтақаҳо

Дар моҳҳои январ - декабри соли 2023 нисбат ба ҳамин давраи соли 2022 дар ҷумҳурӣ бақайдгирии таваллуд 4,0 фоиз зиёд шудааст. Зиёдшавии бақайдгирии таваллуд дар ҳамаи минтақаҳо мушоҳида шудааст, ба ғайр аз VMKB. Дар вилояти Хатлон зиёдшавии бақайдгирии таваллуд 5,5 фоиз (100,2 ҳазор нафар), дар вилояти Суғд 2,8 фоиз (59,7 ҳазор нафар), дар шаҳри Душанбе 7,4 фоиз (23,2 ҳазор нафар) ва дар ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ 2,3 фоиз (53,5 ҳазор нафар)-ро ташкил намудааст. Дар VMKB бақайдгирии таваллуд 10,5 фоиз кам шуда, 3,2 ҳазор нафар кӯдаки навзодро ташкил намудааст.

Ҷадвали 15: Шумораи таваллуд, фавт ва афзоиши табиӣ аҳоли дар моҳҳои январ - декабри солҳои 2022 -2023

	<i>шумораи таваллудҳои ба қайд гирифташудаи дар муҳлати дар асоси қонун муайян шуда</i>		<i>шумораи шахсони фавтида</i>		<i>афзоиши табиӣ аҳоли</i>	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
	<i>нафар</i>					
Ҷумҳурӣ	230654	239919	31106	32607	199548	207312
аз он ҷумла:						
ВМКБ	3632	3250	879	970	2753	2280
Вилояти Суғд	58087	59713	10903	10745	47184	48968
Вилояти Хатлон	94991	100223	10356	11423	84635	88800
ш. Душанбе	21608	23217	2855	3039	18753	20178
НТҶ	52336	53516	6113	6430	46223	47086

Бақайдгирии шахсони фавтида дар моҳҳои январ - декабри соли 2023 нисбат ба ҳамин давраи соли 2022-юм 4,8 фоиз зиёд шуда, 32,6 ҳазор нафарро ташкил дод. Зиёдшавии бақайдгирии шахсони фавтида дар ҳамаи минтақаҳои ҷумҳурӣ мушоҳида шудааст, ба ғайр аз вилояти Суғд. Дар вилояти Хатлон бақайдгирии шахсони фавтида – 10,3 фоиз зиёд шуда (11,4 ҳазор фавт), дар ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ – 5,2 фоиз (6,4 ҳазор фавт), дар шаҳри Душанбе – 6,4 фоиз (3,0 ҳазор фавт) ва дар ВМКБ – 10,4 фоиз 970 фавтро ташкил намуд. Дар вилояти Суғд бақайдгирии шахсони фавтида 1,4 фоиз кам гардида, 10,7 ҳазор фавтро ташкил дод.

Афзоиши табиӣ аҳоли аз рӯи маълумоти пешакӣ дар моҳҳои январ - декабри соли 2023 нисбат ба ҳамин давраи соли 2022 ба андозаи 3,9 фоиз зиёд шуда, 207,3 ҳазор нафар ё ба 1000 нафар аҳоли 20,4 нафар рост омадааст.

Ҷадвали 16: Шумораи аҳоли

Бо назардошти шумораи таваллудшудагон, фавтидагон ва муҳоҷират шумораи аҳоли (аз рӯи ҳисобҳои пешакӣ) то 1 -уми январи соли 2024 ташкил дод:

	<i>шумораи аҳоли ба 1.01. с.2024-ум, ҳазор нафар</i>	<i>нисбат ба ҳамин давраи соли 2022, (бо фоиз)</i>
Ҷумҳури Тоҷикистон	10277,1	102,0
аз он ҷумла:		
ВМКБ	233,6	100,7
Вилояти Суғд	2917,4	101,7
Вилояти Хатлон	3696,1	102,4
ш. Душанбе	1241,0	101,6
НТҶ	2189,0	102,1

МЕТОДОЛОГИЯ

1. Методологияи таҳлили бехатарии озуқаворӣ

«Бехатарии озуқаворӣ ва ғизо ҳамон вақт таъмин ҳисобида мешаванд, ки агар озуқаворӣ мувофиқ (аз нуқтаи назари миқдор, сифат, бехатар будан, аз ҷиҳати иҷтимоию фарҳангӣ маъқул), *мавҷуд* ва *дастрас* бошад ва ҳамаи шахсон *ҳамавақт* барои таъмини ҳаёти ғаёол ва солим чунин озуқавориро қаноатмандона *истеъмол ва ҳазм* кунанд».

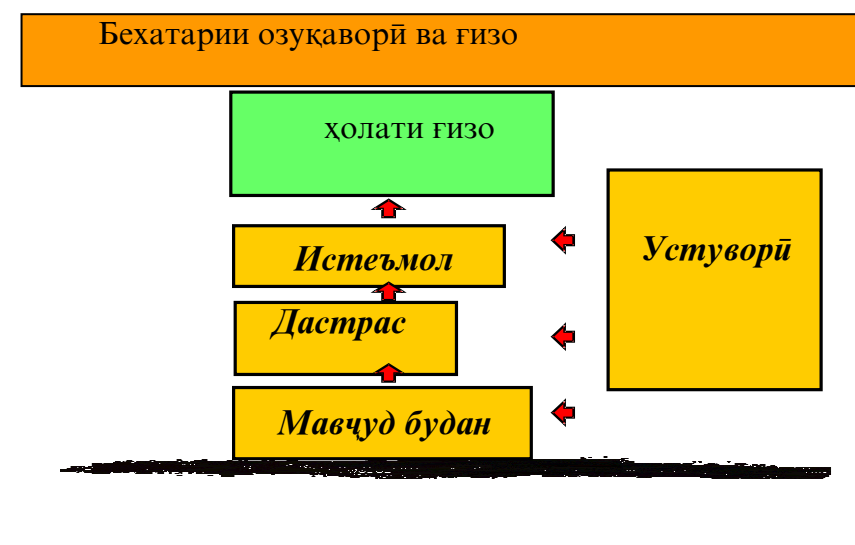
Мавҷуд будан: бехатар ва кофӣ будани озуқаворӣ аз ҷиҳати миқдор ва сифат

Дастрас будан: ҳамаи хонаводаҳо ва ҳамаи аъзои онҳо барои харидории миқдори зарурии озуқаворӣ (аз ҳисоби истеҳсолот, харид ва ёрӣ) ба қадри кофӣ захира доранд;

Истеъмолот ва ҳазм дониستاني ҳолати саломатӣ ва шароити тозагӣ (санитарӣ) барои он зарур аст, ки организми инсон озуқавориро истеъмол ва ҳазм карда тавонад.

Устуворӣ доимо мавҷуд ва дастрас будани ғизо, истеъмол ва ҳазм кардани хӯрокворӣ мебошад. Агар озуқаворӣ мунтазам дастрас набошад, баъзе шахсон аз норасоии доимӣ ё муваққатии озуқаворӣ азият мекашанд.

Барои фаҳмо шудан, ҳамаи чор ҷиҳати бехатарии озуқаворӣ ва ғизо дар расми зер оварда шудааст:

Барои хонаводаҳо ва шахсони ҷудогона, ки дар ҷамъият зиндагӣ мекунад, барои таъмини бехатарии озуқаворӣ мавҷуд будани ҷор самт зарур аст. Ин самтҳо бояд яқбора дар ҳамаи сатҳи хонавода ва шахрванди ҷудогона (**сатҳи хурд**) то сатҳи ҷамоат (шаҳрак, ноҳия, вилоят), ки онҳо ба **сатҳи миёна дохил** мебошанд, то сатҳи миллӣ ё умумиҷаҳонӣ яъне, **сатҳи калон**, таъмин бошанд.

Барои мақсадҳои мониторинги бехатарии озуқаворӣ нишондиҳандаи хеле муҳимро (мувофиқ) интихоб намудан ва онро мунтазам ҷен кардан зарур аст.

Усули тартиб додани тарози (баланси) озуқаворӣ аз рӯи намудҳои хӯроқворӣ (асосӣ):

Тарози (баланси) озуқаворӣ аз рӯи маҳсулоти заминавии хӯроқворӣ, асосӣ тартиб дода шудааст.

Ҳангоми тартиб додани тарози озуқаворӣ нишондиҳандаи маҳсулоти захира аз тарози соли гузашта гирифта шудааст, яъне захираи охири соли гузашта, захираи то 1 январи соли ҷорӣ шуда метавонад. Оид ба воридоту содироти маҳсулот маълумотҳои расмӣ, аз рӯи истеҳсолот - маълумотҳои таъҷилӣ (пешакӣ) истифода бурда шудаанд.

Бо назардошти масоҳати киштшуда бо зироатҳои кишоварзӣ ва бо истифодаи масрафи аслии 1 гектар кишт, хароҷоти тухмӣ муайян карда шудааст. Ҳисобу китоб талофот дар асоси меъёрҳои муқарраршудаи расмӣ амалӣ карда мешавад.

Барои муайян намудани сарфи тухм барои ҷӯчабарорӣ, миқдори аслии ҷӯчаҳо ва маводи меъёрӣ оид ба ҷӯчабарорӣ аз шумораи тухми гузошташуда ба ҳисоб гирифта шудаанд.

Озуқаворӣ, ки аҳоли истеъмол мекунад, инчунин хароҷоти хӯроки ҷорво дар асоси маълумотҳои тадқиқоти бучети 3000 хонавода ҳисоб карда шудааст. Дар мавриди ҳисоби истеъмоли гӯшт аз тарафи аҳоли низ миқдори гӯште, ки барои риояи анъанаҳои миллӣ (дар вақти маросимҳои дафн, тӯй, маросимҳои динӣ-идҳои мазҳабӣ, миллӣ ва ғайра) сарф карда шудаанд, ба назар гирифта шудааст.

Тафсирот

Шаҳсони 16-сола ва калонсолтар, ки дар давраи тадқиқот (таҳлилшаванда) машғулият (машғулияти даромаднок) надоштанд; дар ҷустуҷӯи кор буданд, яъне ба Хадамоти давлатии шуғли аҳоли муроҷиат кардаанд, ё дигар усули корёбиро истифода бурдаанд; тайёр буданд ба кор шурӯъ кунанд, **бекор** ҳисобида мешаванд.

Маҷмӯи Маҳсулоти Дохилӣ (ММД) - нишондиҳандаи маҷмӯи фаъолияти иқтисодии мамлакат мебошад. ММД бо нархҳои асосию бозорӣ (ММД-и номиналӣ) ва бо нархҳои муқоисавӣ (ММД ҳақиқӣ) ҳисоб карда мешавад.

Нишондиҳандаи кӯтоҳмуҳлати рушди иқтисодӣ – нишондиҳандаи пешакии фаъолияти иқтисодӣ, ки дар асоси нишондиҳандаҳои пешакии хармоҳаи соҳаҳои иқтисодӣ ташаккул ёфта, рушди иқтисодӣ дар давраи муайян дарҷ менамояд.

Индекси нархҳои истеъмолии молҳо ва хизматрасониҳои пулакӣ ба аҳоли (ИНИ) тағйироти сатҳи умумии нархи молҳо ва хизматрасониҳо тавсиф мекунад. Индекс ченаки арзиши маҷмӯи ҳақиқии молҳо ва хизматрасонӣ дар давраи қорӣ нисбат ба арзиши он дар давраи асосӣ мебошад.

Музди миёнаи меҳнати номиналии ҳармоҳа бо роҳи тақсимкунии фонди аслии ҳисоб кардашудаи музди меҳнати кормандони ҳайати рӯйхат ва дучоякорон ба шуморае, ки барои ҳисоб кардани музди миёнаи кор қабул шудааст ва ба шумораи моҳҳои давраи ҳисобот қабул шудааст, ҳисоб карда мешавад.

Калориянокии хӯрок ба ҳар нафар аҳоли дар як шабонарӯз. Ғизонокии озукаи истеъмолкардаи ҳар нафар узви хонавода, инчунин таркибҳои кимиёвии он (сафедаҳо равшан) мебошад.

Сатҳи бекории расмӣ аз рӯи таносуби шумораи бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда ва шумораи аҳолии дар иқтисодиёт ғайр, ба ҳисоби фоиз ҳисоб карда мешавад.

Ихтисораҳои истифодашуда:

ММД	Маҷмӯи Маҳсулоти Дохилӣ
НТҚ	Ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ
ВМКБ	Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон
ИНИ	Индекси нархҳои истеъмоли
НКРИ	Нишондиҳандаҳои кутохмӯҳлати рушди иқтисодиёт

Замимаи 1. Маълумоти мухтасари шароити обу ҳаво дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар семоҳаи чоруми соли 2023

Хулосаи обу ҳавосанҷӣ

Октябр. Моҳи октябри соли чорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳавои нисбатан гарм мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар бештари манотиқи ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ $1-2^{\circ}$ баланд, дар ноҳияҳои алоҳидаи кӯҳӣ 1° пасттар мушоҳида гардида, дар ноҳияҳои водию доманакӯҳӣ $14+19^{\circ}$ гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ $7+13^{\circ}$ гарм (ноҳияи Дарвоз $+17^{\circ}$ гарм) ва дар ноҳияҳои баландкӯҳии ВМКБ $-1+2^{\circ}$ -ро ташкил намуд.

Давоми моҳ тағйирёбии ҳарорати рӯзонаи ҳаво мушоҳида гардида, дар водиҳо аз $20+25^{\circ}$ гарм то $28+33^{\circ}$ гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ аз $12+17^{\circ}$ гарм то $17+22^{\circ}$ гармӣ ба қайд гирифта шуд.

Нишондиҳандаҳои нисбатан пастӣ ҳарорати ҳаво дар водиҳо санаи 13 октябр бо сабаби воридшавии анбӯҳи ҳавои сард ба қайд гирифта шуда, дар водиҳо ва ноҳияҳои алоҳидаи кӯҳӣ ҳарорати ҳаво то $15-18^{\circ}$ паст шуда, дар водиҳо $11+15^{\circ}$ гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ $5+10^{\circ}$ гарм шуда, дар баробари ин ҳарорати миёнаи шабонарӯзии ҳаво аз нишондиҳандаҳои дарозмуддат $2-4^{\circ}$ паст ба қайд гирифта шуд.

Миқдори боришоти моҳона дар бештари ноҳияҳои ҷумҳурӣ дар ҳудуди меъёри иқлимӣ, дар баъзе ноҳияҳо аз меъёр зиёд ба қайд гирифта шуда, дар вилояти Хатлон 32-128 фоиз ва дар вилояти Суғд 28-137 фоиз, дар НТҚ 32-157 фоиз, дар ғарби ВМКБ 2-31 фоиз, дар шарқи ВМКБ 25-124 фоизро аз меъёри иқлимӣ ташкил намуд.

Рӯзҳои 21-24 ва 31 октябр дар баъзе ноҳияҳои вилоятҳои Хатлон ва НТҚ чангу ғубор ба амал омад. Рӯзҳои 6-7, 12-13, 21, 23 ва 31 октябр дар ноҳияҳои алоҳидаи НТҚ, вилоятҳои Хатлон ва Суғд шиддатёбии вазиши шамол бо суръати то $17-22\text{м/с}$ мушоҳида гардид.

Ноябр. Моҳи ноябри соли чорӣ дар ҷумҳурӣ ҳавои гарм мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар қисми зиёди ноҳияҳои ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ $2-4^{\circ}$ баланд ба қайд гирифта шуда, дар ноҳияҳои водӣ-доманакӯҳӣ $9+14^{\circ}$ гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ $2+9^{\circ}$ гарм (м.Чормағзак $+11^{\circ}$ гарм) ва дар шарқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ) $4-8^{\circ}$ хунукиро ташкил намуд.

Дар тӯли моҳ дар ҷумҳурӣ асосан ҳавои гарм мушоҳида гардида, танҳо рӯзҳои 9,23 ва 29-30 ноябр дохилшавии ҳавои сард мушоҳида шуда, ҳарорати рӯзонаи ҳаво дар ин давра то $10-13^{\circ}$ паст шуда, дар водиҳои ҷумҳурӣ то $12+17^{\circ}$ гармии ҳаво мушоҳида гардид.

Ҳарорати баландтарини рӯзонаи ҳаво дар водихои вилоятҳои Хатлон, Суғд ва НТҚ дар даҳрӯзаи якуми моҳи ноябр то $26+28^{\circ}$ гарм, дар ғарби ВМКБ бошад $15+20^{\circ}$ (дар Дарвоз то $+23^{\circ}$ гарм) гармиро ташкил намуд.

Миқдори моҳонаи боришот дар бештари ноҳияҳои ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ кам, дар баъзе ноҳияҳо аз меъёри иқлимӣ зиёд мушоҳида гардида, дар ноҳияҳои водию доманакӯҳии вилояти Хатлон 52-148 фоиз (бо истисно аз н.Панҷ 238 фоиз, н.Фархор 143мм), дар Ноҳияҳои тобеъи ҷумҳурӣ 47-110 фоиз (дар м.Чормағзак 186 фоиз), дар вилояти Суғд 176-260 фоиз (ш.Бӯстон, м.Шахристон 75-99 фоиз), Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон 4-30 фоиз (танҳо дар м.Қароқул ва н.Мурғоб 194-231 фоиз)-ро ташкил намуд.

Рӯзҳои 1-6, 12-13, 18-22, 29-30 ноябр дар баъзе минтақаҳои вилояти Хатлон ва рӯзҳои 2,12,29-30 ноябр дар баъзе минтақаҳои НТҚ тӯфони ҷангу ғубор ба қайд гирифта шуд.

Рӯзҳои 7, 14-15, 23-24 ноябр дар ноҳияҳои алоҳидаи вилояти Суғд, НТҚ ва рӯзҳои 22-23 ва 29 ноябр дар ноҳияҳои алоҳидаи вилояти Хатлон шиддатёбии вазиши шамол бо суръати то $18-24$ м/с ба қайд гирифта шуд.

Рӯзи 30 ноябр дар ноҳияҳои алоҳидаи вилояти Суғд тормеғ фаромада буд.

Декабр. Моҳи декабри соли ҷорӣ дар ҷумҳурӣ ба истисно аз вилояти Суғд ҳавои нисбатан гарм мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар бештари ноҳияҳои ҷумҳурӣ дар ҳудуди меъёр, дар ноҳияҳои кӯҳӣ аз меъёри иқлимӣ то $1-2^{\circ}$ баланд, дар ноҳияҳои водӣ-доманакӯҳии вилояти Суғд аз меъёри иқлимӣ то $1-2^{\circ}$ паст ба қайд гирифта шуда, дар ноҳияҳои водӣ-доманакӯҳӣ $2+5^{\circ}$ гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ аз -5° хунук то $+3^{\circ}$ гарм ва дар шарқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ) $12-16^{\circ}$ хунуки (дар мавзеи Булункӯл то -19° хунук)-ро ташкил намуд.

Ҳавои нисбатан гарм дар водихои вилояти Хатлон ва Ноҳияҳои тобеъи ҷумҳурӣ рӯзҳои 1, 14-17 ва 25-28 декабр мушоҳида шуда, ҳарорати рӯзонаи ҳаво то $14+18^{\circ}$ гарм шуд. Дар вилояти Суғд ҳавои нисбатан гарм рӯзҳои 16-17 декабр мушоҳида шуда, ҳарорати ҳаво ҳудуди $9+12^{\circ}$ гарм шуд.

Сардшавии назарраси ҳаво дар водихои вилояти Хатлон ва Ноҳияҳои тобеъи ҷумҳурӣ рӯзҳои 5-6 ва 31 декабр ба қайд гирифта шуда, ҳарорати рӯзонаи ҳаво дар ин давра то $8-12^{\circ}$ паст шуда, ҳарорати миёнаи шабонарӯзии ҳаво аз меъёри иқлимӣ то $3-6^{\circ}$ паст гардид. Бо сабаби пастшавии ҳарорати ҳаво рӯзҳои 5 ва 31 декабр дар ноҳияҳои водибуда боришоти борон ба барфи тар гузашт.

Дар вилояти Суғд давоми моҳ речаи ҳарорати пасти ҳаво мушоҳида гардид. Ҳарорати рӯзонаи ҳаво аз $2+7^{\circ}$ гарм то $-3+2^{\circ}$ тағйир ёфта, ҳарорати шабона то $0-5^{\circ}$ хунукӣ устувор боқӣ монд.

Миқдори моҳонаи боришот дар бештари ноҳияҳои чумхурӣ аз меъёри иқлимӣ паст мушоҳида гардид: дар ноҳияҳои водӣ-доманакӯҳии вилояти Хатлон (меъёр 65-112 фоиз), дар Ноҳияҳои тобеъи чумхурӣ (меъёр 53-96 фоиз), дар вилояти Суғд (меъёр 12-70 фоиз), дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (меъёр 6-82 фоиз).

Боришоти нисбатан шиддатнок дар ноҳияҳои алоҳида рӯзҳои 2-3 ва 5 декабр дар вилояти Хатлон, рӯзҳои 2-3, 5 ва 7-9 декабр дар Ноҳияҳои тобеъи чумхурӣ, рӯзи 5 декабр дар вилояти Суғд ва рӯзи 8 декабр дар ғарби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон ба қайд гирифта шуд.

Рӯзҳои 4, 7, 10-13 ва 22 декабр дар Ноҳияҳои тобеъи чумхурӣ, рӯзҳои 10 ва 12 декабр дар вилояти Хатлон ва рӯзҳои 14, 18-21, ва 26-29 декабр дар вилояти Суғд фаромадани тормеғ ба қайд гирифта шуд.

Шарҳи ҳолати оби дарёҳо ва обамборҳо

Октябр. Давоми моҳи октябри соли чорӣ дар ҳавзаи дарёҳои чумхурӣ пастшавии сатҳи об ба қайд гирифта шуд.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Исфара (68 фоиз), Вахш (74-98 фоиз), Панҷ (48-102 фоиз), Кофарниҳон (88-109 фоиз) дар худуд ва аз меъёр кам мушоҳида гардида, обноки дар ҳавзаи дарёи Зарафшон бошад, дар худуд ва аз меъёр зиёд (107-125 фоиз) ба қайд гирифта шуд.

Ҳаҷми оби обанбори Норақ дар давоми моҳ 108 млн. м³ кам гардида, санаи 31 октябри соли чорӣ 10403 млн. м³ -ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 139 млн.м³ кам мебошад.

Ҳаҷми оби обанбори Қайроққум дар давоми моҳ 474 млн.м³ зиёд гардида, санаи 31 октябри соли равон 2158 млн.м³ -ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 244 млн.м³ кам мебошад.

Дурустии пешгӯиҳои сарфи оби дарёҳои чумхурӣ дар моҳи октябри соли чорӣ 91 фоизро ташкил дода, нисбати ҳамин давраи соли 2022 (соли 2022-юм 90 фоиз) 1 фоиз баланд ба қайд гирифта шуд.

Ноябр. Давоми моҳи ноябри соли чорӣ дар ҳавзаи дарёҳои чумхурӣ пастшавии сатҳи об ба қайд гирифта шуд. Дар даҳрӯзаи дуҷуми моҳ бошад, дар натиҷаи боришоти боронҳои пуршиддат сатҳи оби дарёҳои Кофарниҳон, Ёхсӯ ва Қизилсӯ (чанубӣ) баланд шуд.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Панҷ дар худуд ва аз меъёр кам (65-110 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Вахш дар худуд ва аз меъёр кам (66-96 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Кофарниҳон аз меъёр зиёд (163-262 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Зарафшон аз меъёр зиёд (126 фоиз). Обнокии дарёи Исфара бошад аз меъёр кам меъёр (92 фоиз) мушоҳида гардид.

Ҳаҷми оби обанбори Норақ дар давоми моҳ 457 млн. м³ кам гардида, санаи 30 ноябри соли ҷорӣ 9946 млн. м³ -ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 272 млн.м³ кам мебошад.

Ҳаҷми оби обанбори Қайроққум дар давоми моҳ 472 млн.м³ зиёд гардида, санаи 30 ноябри соли равон 2630 млн.м³ -ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 710 млн.м³ кам мебошад.

Дурустии пешгӯиҳо дар моҳи ноябри соли ҷорӣ 91%-ро ташкил дод.

Декабр. Давоми моҳи декабри соли ҷорӣ дар ҳавзаи дарёҳои ҷумҳурӣ паштшавии сатҳи об ба қайд гирифта шуд.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Панҷ дар ҳудуд ва аз меъёр зиёд (96-174 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Вахш дар ҳудуд ва аз меъёр кам (86-102 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Кофарниҳон аз меъёр зиёд (111-171 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Зарафшон дар ҳудуд ва меъёр зиёд (93-112 фоиз) ба қайд гирифта шуд. Обнокии дарёи Исфара бошад, аз меъёр кам (76 фоиз) мушоҳида гардид.

Ҳаҷми оби обанбори Норақ дар давоми моҳ 1120 млн. м³ кам гардида, санаи 31 декабри соли 2022- юм 9098 млн. м³ -ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 57 млн.м³ зиёд мебошад.

Ҳаҷми оби обанбори Қайроққум дар давоми моҳ 10 млн.м³ кам гардида, санаи 31 декабри соли 2022-юм 3325 млн.м³ -ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 64 млн.м³ кам мебошад.

Дурустии пешгӯиҳо дар моҳи декабри соли ҷорӣ 95 фоизро ташкил дода, баробар ба ҳамин давраи соли 2021 мебошад.

Замимаи 2. Индикаторҳои мақсадноки асосии СМР-2030

Номгӯи индикаторҳо	Воҳиди ченак	2015	2020	2021	2022	2023 ¹	Сенарияи индустриалӣ		
							2020	2025	2030
Шумораи аҳоли (дар охири сол)	ҳаз.нафар	8551,2	9716,8	9886,8	10078,4	10277,1	9500	10490	11580
Суръати афзоиши воқеии ММД ба ҳисоби миёна дар як сол*	%	6,0	4,4	9,4	8,0	8,3	6,7	6,9	7,8
ММД ба ҳар нафар аҳоли	сомонӣ	5727,8	8922,2	10312,0	11838,8	12868,8	8430	12297	17754
Маҷмӯи пасандозҳои дохилӣ нисбат ба ММД	%	13,0	21,7	27,3	38,9	-	22	26	28
Ҳиссаи маблағгузориҳои хусусӣ дар ММД	%	4,6	3,8	4,5	4,0	4,2	10	15	18
Ҳиссаи соҳаи саноат дар ММД	%	13,3	23,1	23,8	23,5	16,2	12,5-13,2	16	20-20,5
аз он ҷумла:									
-соҳаи истихроҷ	%	1,7	2,8	4,6	4,3	4,0	11-12	11-11,5	9-10
-соҳаи коркард	%	8,7	15,6	15,0	15,1	8,6	72-74	74-75	76-75,5
-истеҳсол ва тақсими газ, об ва энергия	%	2,9	4,7	4,2	4,1	3,6	15-16	14,0-14,5	14-14,5
Ҳиссаи соҳаи кишоварзӣ дар ММД	%	22,0	22,7	22,4	22,9	24,3	21	20,1	19-19,5
Ҳиссаи соҳаи хизматрасонӣ дар ММД (бе сохтмон)	%	41,0	34,6	32,9	33,3	41,5	37-37,5	34-34,2	28,5-29,5
Андозҳои ҳолиси ғайримустақим дар ММД	%	12,6	9,0	9,6	9,1	10,1	12,6	12,5	12,5
Истеҳсоли нерӯи барқ, ҳамагӣ	млрд.кВт. соат	17,1	19,8	20,6	21,4	21,9	26,2	37,5	40,7
Истеҳсоли нерӯи барқ дар НБО	млрд.кВт. соат	16,8	18,1	19,3	19,9	20,6	24,5	34,4	37,6
Истеҳсоли нерӯи барқ ба ҳар нафар аҳоли	ҳаз.кВт. с/наф	2,0	2,0	2,1	2,1	2,2	2,78	3,64	3,67

Номгӯи индикаторҳо	Воҳиди ченак	2015	2020	2021	2022	2023 ¹	Сенарияи индустриалӣ		
							2020	2025	2030
Афзоиши ҳаҷми истеҳсоли саноатӣ (нисбат ба соли 2022)	%	111,3	108,8	120,8	109,7	112,0	160	260	400
Истихроҷи нафт	ҳаз.тонна	24,6	24,5	24,6	24,9	18,0	25,0	30,0	36,0
Истихроҷи газ	ҳаз.м ³	4102	678,0	762,0	810,0	390,4	4600	5000	6000
Истихроҷи ангишт	млн.тонна	1,0	2,0	2,1	2,4	2,1	4,05	6,9	10,3
Гардиши бор	млрд.т.км	6,0	7,6	8,4	10,3	12,1	7,9	9,2	12,3
Мусофиргардиш	млрд.мус.км	9,2	8,0	8,8	9,9	11,6	13,2	15,5	20,6
Дарозумрии чашмдошт ҳангоми таваллуд, аз ҷумла:	сол	73,6	x	x	76,3	x	75,7	77,8	80,0
- мардон		71,8	x	x	74,7	x	73,8	75,9	78,0
- занон		75,6	x	x	77,9	x	77,7	80,0	82,2
Ҳиссаи шахсони дорои таҳсилоти касбӣ дар байни аҳолии ба кор машғул,	%	26	24,7 ^{xx}	x	x	24,7 ^{xx}	на кам аз 30	на кам аз 50	на кам аз 60
аз ҷумла дар байни занон		20	22,5 ^{xx}	x	x	22,5 ^{xx}	на кам аз 24	на кам аз 40	на кам аз 50
Афзоиши музди меҳнати воқеӣ (афзоиши миёна дар як сол)	%	1,8	-3,9	1,4	7,2	10,3	5		
Таносуби музди меҳнати занон бо музди меҳнати мардон	%	61,1	66,7	67,9	61,5	x	65	70	75
Фарогирии кӯдакони аз 3 то 6 сола ба муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ	% ба гурӯҳи синну сол	9,1	9,6 ¹	8,7 ¹	8,8	x	30	40	50
Ҳисоби миёнаи солҳои хониш дар мактаб	сол	9,6	x	x	x	x	10	11	12

Дар бораи бехатарии озукаворӣ ва камбизоатӣ

Номгӯи индикаторҳо	Воҳиди ченак	2015	2020	2021	2022 ¹	2023 ¹	Сенарияи индустриалӣ		
							2020	2025	2030
Харочотҳои умумӣ ба соҳаи илм ⁴	% нисбат ба ММД	0,15	0,09	0,09	x	x	на кам аз 0,8	на кам аз 1,2	на кам аз 1,5
Афзоиши нафақаҳои воқеӣ (афзоиши миёна дар як сол)	%	-6,3	-2,5 ¹	-8,1	x	x	6		
Сатҳи таъминот бо манзил	м ² /нафар	10,7	x	x	x	x	13	15	17
Сатҳи камбизоатӣ	%	31	x	23,4	22,5	x	20	18	15
Сатҳи фақри шадид	%	15,7	x	x	x	x	-	-	0
Индекси нобаробарии гендерӣ	раддабандӣ	мавқеи 69 дар байни 155 кишвар	x	x	x	x	на поён аз мавқеи 60	на поён аз мавқеи 55	на поён аз мавқеи 50
Индекси рушди гендерӣ	гурӯҳ	гурӯҳи 3-юм дар сатҳи рушд	x	x	x	x	гурӯҳи 2-юм дар сатҳи рушд	гурӯҳи 2-юм дар сатҳи рушд	гурӯҳи 2-юм дар сатҳи рушд
Ҳиссаи шуғл дар бахши ғайрирасмӣ	%	40	15,7 ³	15,7 ³	15,7 ³	15,7 ³	37	35	30

^{*}) нишондиҳандаи қўтоҳмуҳлати рушди иқтисодӣ (НКРИ)

^{**}) маълумотҳои барӯихатгирии аҳоли 2020

¹) маълумотҳои пешакӣ

²) таҳқиқоти қувваи корӣ-2009

³) таҳқиқоти қувваи корӣ-2016

⁴) маълумотҳои дар семоҳа овардашуда аз рӯи ҷамъбасти семоҳа

Замимаи 3. Тағйироти нархҳои миёнаи яклухт (пешниҳод) дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг)

	семоҳаи I			семоҳаи II			семоҳаи III			семоҳаи IV		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
	Картошка											
ВМКБ	-	-	-	-	-	7,00	4,34	5,18	6,05	4,57	4,86	5,60
Вилояти Суғд	1,88	1,60	2,07	2,23	3,15	3,38	1,46	2,13	2,74	2,48	2,03	2,34
Вилояти Хатлон	-	-	-	2,77	2,32	2,50	2,61	2,26	3,00	1,51	2,27	3,00
НТҚ	3,0	-	2,20	2,44	2,36	2,33	2,56	2,45	2,22	2,73	2,37	2,38
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	1,9	1,60	2,18	2,58	2,89	2,98	2,0	2,28	2,92	3,54	2,19	2,57
	Шир											
ВМКБ	-	-	-	5,92	8,67	8,14	6,23	8,56	8,82	6,62	8,95	11,2
Вилояти Суғд	2,4	3,27	3,33	2,62	2,58	2,93	2,55	2,54	3,22	2,52	2,52	3,37
Вилояти Хатлон	2,33	2,08	4,96	2,93	2,57	3,00	2,78	3,58	3,00	1,90	3,67	3,00
НТҚ	3,68	4,30	3,14	3,54	4,24	5,52	3,64	4,24	5,16	3,40	3,76	5,19
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	2,46	4,24	3,34	3,12	3,58	4,06	3,16	3,48	4,24	3,12	3,32	3,42
	Гандум											
ВМКБ	-	-	-	-	-	-	4,78	6,77	6,04	4,83	6,67	5,82
Вилояти Суғд	2,54	3,44	3,36	3,03	3,62	3,94	2,70	3,50	3,29	2,65	3,20	2,50
Вилояти Хатлон	-	-	-	2,42	2,96	2,50	2,40	2,83	2,50	2,55	3,02	2,50
НТҚ	2,15	3,92	-	2,43	2,48	2,00	2,34	2,66	2,71	2,56	2,58	2,76
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	2,26	3,53	3,36	2,55	2,17	2,82	2,56	3,22	2,76	2,64	3,08	2,56

Дар бораи бехатарии озукаворӣ ва камбизоатӣ

Замимаи 4. Тағйироти нархҳои миёнаи истеъмоли аз рӯи семоҳаҳои солҳои 2021 - 2023 дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг)

				семоҳаи I			семоҳаи II			семоҳаи III			семоҳаи IV		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Картошка															
ш. Душанбе	3,79	4,92	5,19	4,08	3,85	4,40	3,70	3,67	5,70	3,53	4,22	5,77	3,86	3,95	4,90
Вилояти Суғд	3,67	3,48	4,85	4,23	3,28	4,84	3,87	4,29	5,21	3,02	3,07	4,88	3,57	3,29	4,47
Вилояти Хатлон	3,79	3,68	5,48	4,33	3,62	5,01	3,46	3,26	5,76	3,13	4,00	6,48	3,68	3,82	4,65
ВМКБ	4,62	4,82	6,34	4,70	4,50	6,11	4,73	4,82	6,50	4,64	5,08	7,28	4,42	4,97	5,48
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	3,96	3,97	5,47	4,34	3,85	5,09	3,94	4,01	5,79	3,38	4,09	6,10	3,89	3,98	4,88
Шир															
ш. Душанбе	5,14	6,15	6,89	5,22	6,13	7,83	4,97	6,17	6,50	4,97	5,87	6,00	5,38	6,43	7,23
Вилояти Суғд	3,85	4,38	5,57	3,59	4,15	5,54	3,72	4,36	5,75	4,12	4,46	5,52	3,96	4,53	5,47
Вилояти Хатлон	4,12	4,89	5,66	4,44	4,67	6,11	3,94	4,85	5,57	3,90	4,63	5,56	4,20	5,39	5,40
ВМКБ	5,62	7,12	8,56	5,40	6,86	8,64	5,46	7,13	7,80	5,58	7,36	7,80	6,05	7,62	10,00
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	4,68	5,63	6,67	4,66	5,24	7,03	4,52	5,63	6,40	4,64	5,58	6,22	4,90	5,99	7,03
Орди навъи якум															
ш. Душанбе	4,98	6,15	5,34	4,83	5,57	5,20	4,72	6,70	5,05	4,87	6,48	5,24	5,48	5,84	5,86
Вилояти Суғд	5,00	6,09	4,93	4,79	5,36	5,09	4,74	6,77	4,14	4,87	6,42	4,73	5,60	5,82	5,76
Вилояти Хатлон	5,08	6,46	5,27	5,01	5,65	5,26	4,89	6,97	4,97	4,93	6,94	4,87	5,47	6,28	5,99
ВМКБ	5,57	6,66	6,04	5,28	5,92	6,47	5,18	6,55	5,26	5,24	7,18	6,05	5,79	6,99	6,36
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	5,15	6,34	5,40	4,97	5,63	5,51	4,88	6,75	4,86	4,98	6,75	5,22	5,58	6,23	5,99
Гандум															
ш. Душанбе	4,60	5,21	5,13	4,55	5,30	5,30	4,36	5,28	5,16	4,50	5,33	5,03	4,74	5,30	5,04
Вилояти Суғд	3,86	4,77	4,59	3,48	4,74	4,71	3,53	4,68	4,64	4,37	4,92	4,88	4,08	4,86	4,12
Вилояти Хатлон	3,81	4,47	4,43	3,74	4,50	4,67	3,63	4,32	4,29	4,37	4,76	4,48	3,95	4,74	4,26
ВМКБ	5,46	6,14	5,99	5,30	6,14	6,21	5,37	5,99	5,88	4,37	6,25	5,86	5,55	6,52	6,00
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	4,43	5,15	5,07	4,27	5,17	5,22	4,22	5,07	4,99	4,40	5,31	5,22	4,58	5,38	4,86
Биринҷ															
ш. Душанбе	7,65	8,47	14,93	7,52	10,65	13,35	7,50	8,43	14,10	7,80	8,60	14,78	7,79	9,80	17,50
Вилояти Суғд	9,69	9,77	14,56	9,78	11,27	12,53	9,39	9,76	15,26	9,73	9,75	14,57	9,84	9,00	15,87
Вилояти Хатлон	3,33	9,03	14,02	8,47	10,42	12,87	8,50	8,63	13,10	8,36	9,16	14,15	8,00	10,81	15,96
ВМКБ	14,36	15,25	18,04	10,27	14,16	20,80	14,42	14,75	16,90	14,29	14,99	17,45	14,44	14,69	17,00
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	10,00	10,62	15,39	10,01	11,35	14,88	9,95	10,39	14,84	10,05	10,62	15,24	10,01	11,09	16,61
Шакар															
ш. Душанбе	9,03	10,13	11,16	8,82	9,42	9,37	9,15	10,65	11,50	9,0	10,67	11,50	9,13	9,80	12,27
Вилояти Суғд	9,76	10,88	11,63	9,51	10,36	10,04	9,91	11,94	12,34	9,70	11,03	11,97	9,91	10,19	12,15
Вилояти Хатлон	9,24	10,08	11,40	9,27	9,20	9,11	9,61	10,97	11,70	9,03	10,22	11,89	9,06	9,91	12,91
ВМКБ	10,03	11,58	12,17	9,91	10,69	11,44	10,08	12,05	12,22	10,00	11,99	12,34	10,15	11,60	12,67
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	9,51	10,67	11,90	9,38	9,91	9,99	9,69	11,40	13,19	9,43	10,98	11,93	9,56	10,38	12,50

Дар бораи бехатарии озукаворӣ ва камбизоатӣ

				семоҳан I			семоҳан II			семоҳан III			семоҳан IV		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Пиёз															
ш. Душанбе	1,85	3,47	3,66	1,73	2,70	5,30	1,47	3,20	3,20	1,89	4,03	3,10	2,31	3,97	3,03
Вилояти Суғд	1,50	3,21	4,08	1,59	2,50	7,91	1,22	3,25	3,04	1,42	3,67	2,87	1,76	3,43	2,51
Вилояти Хатлон	1,66	3,36	4,33	1,83	2,69	8,10	1,24	2,86	3,26	1,37	4,02	3,17	2,21	3,87	2,80
ВМКБ	2,76	4,72	6,12	2,84	3,87	10,79	2,45	4,25	4,78	2,65	5,41	4,63	3,10	5,35	4,28
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	1,94	3,69	4,55	2,00	2,94	8,03	1,59	3,33	3,57	1,83	4,28	3,44	2,34	4,16	3,16
Равғани пахта															
ш. Душанбе	20,35	21,62	16,12	17,33	21,20	18,37	21,23	23,67	15,50	22,0	22,60	16,10	20,83	19,02	14,50
Вилояти Суғд	19,79	20,62	14,64	18,65	20,59	17,48	20,08	22,40	13,97	21,07	20,89	14,03	21,24	18,37	13,09
Вилояти Хатлон	20,58	20,77	15,52	17,48	21,55	18,56	21,20	21,66	14,51	21,78	20,81	14,88	21,84	19,05	14,11
ВМКБ	22,35	25,35	20,99	18,65	24,76	23,08	22,12	25,91	20,56	24,01	26,87	20,05	24,61	26,28	20,27
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	20,77	22,24	16,82	18,03	22,03	19,37	21,16	23,41	16,13	22,21	22,79	16,27	22,14	20,68	15,49
Гӯшти гусфанд															
ш. Душанбе	65,51	66,87	68,94	56,83	70,31	66,37	64,12	65,73	68,50	69,27	65,53	68,90	72,82	65,90	72,00
Вилояти Суғд	66,92	74,59	79,17	60,99	71,63	76,11	65,77	72,59	80,08	69,68	75,24	79,46	71,55	78,89	81,02
Вилояти Хатлон	64,16	66,21	72,80	56,48	68,66	69,45	65,52	67,17	73,92	67,42	63,87	75,35	68,53	65,15	72,48
ВМКБ	54,51	58,96	60,84	49,27	59,09	64,09	51,71	59,10	59,44	57,98	58,41	59,81	59,09	59,26	60,00
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	62,77	66,66	70,44	55,89	67,42	69,00	61,78	66,15	70,49	66,09	65,76	70,90	68,00	67,30	71,38
Гӯшти гов															
ш. Душанбе	59,92	61,32	71,49	53,67	62,43	79,37	60,68	61,30	67,20	59,13	60,64	68,40	63,00	60,89	71,00
Вилояти Суғд	58,92	65,76	73,49	55,41	65,41	83,65	56,61	64,81	68,87	56,70	65,11	69,41	65,06	67,72	72,03
Вилояти Хатлон	59,03	60,21	69,03	52,87	62,37	71,97	58,83	59,85	68,30	57,68	58,37	69,02	63,54	60,25	66,84
ВМКБ	52,83	56,74	58,86	47,91	55,82	60,64	51,70	56,63	58,56	52,15	56,44	58,23	56,02	58,08	58,00
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	57,67	61,01	68,22	51,96	61,51	73,91	56,96	60,65	65,73	56,42	60,14	66,27	61,90	61,74	66,97
Гӯшти мурғ															
ш. Душанбе	26,76	30,46	31,76	24,0	31,33	31,13	26,17	30,50	31,20	27,71	30,00	31,20	29,17	30,00	33,50
Вилояти Суғд	25,40	28,86	30,35	27,76	28,75	30,65	25,24	28,75	29,05	25,24	28,75	30,40	27,35	29,19	31,31
Вилояти Хатлон	23,37	25,90	31,22	29,0	24,32	30,99	23,67	25,34	29,63	23,37	26,23	30,33	23,43	27,70	33,91
ВМКБ	32,24	36,01	43,59	29,45	35,39	38,48	30,96	35,89	38,44	31,81	36,23	59,67	32,75	36,56	37,77
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	26,69	30,31	33,03	25,05	29,94	32,81	26,51	30,12	32,31	27,03	30,30	32,90	28,17	30,86	34,10
Тухм 10 дона															
ш. Душанбе	10,16	11,11	12,28	10,90	8,73	13,43	10,90	10,03	11,20	9,33	11,56	12,63	9,51	11,11	11,87
Вилояти Суғд	10,31	10,64	11,91	11,39	8,80	13,26	10,56	9,18	10,48	9,51	10,93	11,49	9,76	10,64	12,42
Вилояти Хатлон	10,36	10,18	11,63	11,56	8,40	13,07	10,95	8,42	10,44	9,50	10,40	11,55	9,41	10,18	11,44
ВМКБ	11,95	12,93	13,51	12,06	11,86	15,00	12,39	11,75	12,56	11,60	12,71	13,27	11,74	12,93	13,19
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	10,69	11,22	12,33	11,48	9,45	13,69	11,20	9,84	11,17	9,99	11,40	12,24	10,10	11,22	12,23

Замимаи 5. Харочоти пулии хонаводаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)

	соли 2022						соли 2023					
	ба як узви хонавода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хонавода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хонавода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хонавода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:	
		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот
Харочоти пулӣ	855,63	1064,23	724,22	100	100	100	1131,77	1325,93	1008,71	100	100	100
<i>аз он ҷумла:</i>												
Харочоти истеъмоли	851,85	1060,30	720,53	99,6	99,6	99,5	1130,94	1325,04	1007,92	99,9	99,9	99,9
<i>аз он ҷумла:</i>												
барои хӯрок	415,24	528,60	343,82	48,5	49,7	47,5	535,31	695,08	434,03	47,3	52,4	43,0
барои хариди молҳои ғайриозуқа	405,66	515,88	336,22	47,4	48,5	46,4	449,27	446,04	451,32	39,7	33,6	44,7
<i>аз он ҷумла:</i>												
либос, пойафзол, газвор	88,08	120,40	67,72	10,3	11,3	9,3	100,50	131,71	80,72	8,9	9,9	8,0
мебел ва ашёи фарҳангию маишӣ	19,85	35,69	9,87	2,3	3,3	1,4	48,94	65,07	38,71	4,3	4,9	3,8
доруворӣ, асбобу анҷоми тиббӣ	8,90	12,40	6,69	1,0	1,2	0,9	9,07	12,77	6,71	0,8	1,0	0,7
маводҳои сохтмонӣ	12,09	5,54	16,22	1,4	0,5	2,2	50,34	28,86	63,96	4,4	2,2	6,3
сӯзишворӣ	26,75	14,45	34,50	3,1	1,4	4,8	61,07	34,94	77,64	5,4	2,6	7,7
барои хариди маснуоти тамоқу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
барои хариди машрубот	0,75	0,95	0,62	0,1	0,1	0,1	0,75	0,96	0,62	0,07	0,07	0,06
пардохти хизматрасонии шахсӣ	181,37	238,47	145,40	21,3	22,5	20,2	146,61	184,33	122,70	13,0	13,9	12,2
<i>аз он ҷумла:</i>												
хизмати маишӣ	52,59	57,90	49,25	6,1	5,4	6,8	55,71	74,13	44,03	4,9	5,6	4,4
<i>аз он ҷумла:</i>												
пардохти хизмати коммуналӣ	47,00	69,61	32,75	5,5	6,5	4,5	36,44	51,98	26,59	3,2	3,9	2,6

Дар бораи бехатарии озукаворӣ ва камбизоатӣ

	соли 2022						соли 2023					
	ба як узви хонавода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хона- вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хона- вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хона- вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:	
		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот
<i>аз он ҷумла:</i>												
-манзилгоҳ	9,33	8,00	10,17	1,1	0,7	1,4	9,10	8,97	9,18	0,8	0,7	0,9
-хизмати коммуналӣ	8,27	17,12	2,68	0,1	1,6	0,4	6,03	11,79	2,31	0,5	0,9	0,2
-қувваи барқ	29,40	44,49	19,90	3,4	4,2	2,7	21,29	31,07	15,10	1,9	2,3	1,5
аз он ҷумла барои дӯхту таъмири либосу пойафзол	4,21	5,67	3,28	0,5	0,5	0,4	4,56	6,02	3,63	0,4	0,4	0,4
хизмати фарҳангию маърифатӣ	0,19	0,32	0,11	0,02	0,03	0,01	2,88	4,34	1,95	0,2	0,3	0,2
пардохт барои таҳсил	3,25	5,54	1,81	0,4	0,5	0,2	4,96	7,94	3,08	0,4	0,6	0,3
пардохт барои ёрии тиббӣ	8,45	11,60	6,46	1,0	1,1	0,9	21,19	26,64	17,74	1,9	2,0	1,8
пардохт барои санаторияю муолиҷа, инчунин истироҳат	1,22	1,37	1,12	0,1	0,1	0,1	2,43	2,90	2,11	0,2	0,2	0,2
пардохти хизмати нақлиёт	23,11	24,14	22,46	2,7	2,3	3,1	24,56	25,31	24,09	2,2	1,9	2,4
пардохти хизмати алоқа	23,32	30,33	18,91	2,7	2,8	2,6	18,01	21,82	15,59	1,6	1,6	1,5
пардохти хизмати соҳаи ҳуқуқ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Андозҳо ва дигар пардохтҳо	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дигар харочот	3,78	3,93	3,69	0,4	0,4	0,5	0,83	0,89	0,79	0,1	0,1	0,1

Дар бораи бехатарии озукаворӣ ва камбизоатӣ

Тақсимоти хонаводаҳо ва аҳолии онҳо аз рӯи андозаи ҳисоби миёнаи хароҷоти истеъмоли дар соли 2023 (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо, ба ҳисоби фоиз)

№		Шумораи хонаводаҳои тадқиқшуда	Аҳолии онҳо	Хонаводаҳо, ки иборат аст аз:					Кӯдакони то 16 - сола			
				1 нафар	2 нафар	3 нафар	4 нафар	5 нафар ва зиёдтар	1 фарзанд	2 фарзанд	3 фарзанд	4 фарзанд ва бештар
1.	Ҳамагӣ	3000	17649	56	159	234	431	2120	625	683	526	431
	аз он ҷумла:											
2.	10% аҳолии камбизоаттарин (1 децил)	306	1862	5	6	17	47	233	70	78	54	50
3.	2 децил	295	2015	5	5	16	32	240	49	68	63	71
4.	3 децил	303	2014	6	9	12	28	251	59	65	62	73
5.	4 децил	295	1892	3	9	18	33	233	50	74	62	58
6.	4 децил	301	1899	5	9	17	36	236	56	79	64	48
7.	6 децил	300	1775	3	11	20	46	220	69	72	58	39
8.	7 децил	300	1728	5	13	23	44	214	63	74	50	36
9.	8 децил	300	1630	3	18	31	54	192	72	67	49	25
10.	9 децил	300	1493	8	37	36	52	165	70	60	35	18
11.	10% аҳолии сербизоаттарин (10 децил)	300	1341	13	42	44	59	136	67	46	29	13

Замимаи 6. Истеъмоли хӯрокворӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар узви хонаводаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)

(дар як моҳ; кг)

	соли 2022			соли 2023		
	Ҳамагӣ	аз он ҷумла:		Ҳамагӣ	аз он ҷумла:	
		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот
Маҳсулоти нонӣ	13,15	14,48	12,12	12,98	13,83	12,44
Картошка	3,38	3,66	3,16	3,42	3,99	3,07
Сабзавоту полизӣ	9,45	10,31	6,66	10,73	12,10	9,85
Мева ва буттамева, хушкмева	3,26	3,39	8,78	2,98	3,22	2,82
Қанд ва маҳсулоти қаннодӣ	1,33	1,43	1,24	1,36	1,46	1,30
Гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ	1,81	2,26	1,47	2,02	2,53	1,69
Моҳӣ ва маҳсулоти моҳӣ	0,09	0,12	0,07	0,13	0,16	0,11
Шир ва маҳсулоти ширӣ	3,45	3,34	3,55	3,53	3,51	3,54
Тухм, (дона)	13	15	11	13	15	12
Равғани растанӣ ва маргарин	1,55	1,86	1,31	1,60	1,85	1,45

БУЛЛЕТЕНИ ИТТИЛООТӢ
ДАР БОРАИ БЕХАТАРИИ ОЗУҚАВОРӢ ВА КАМБИЗОАТӢ

/дар зери таҳрири - Директори
Агентии омери назди Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон - Нурмаҳмадзода Ҷ.
734025 Тоҷикистон ш. Душанбе, кӯчаи Бохтар 17

Фармоиши № _____

Адади нашр 62 нусха

Ба чоп супурда шуд «28» март соли 2024

Раёсати таъбу нашри таъҷилӣ МД МКХ -ии

Агентии омери назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон